

MRI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

**A TERVEZETT ÜTEMBEN HALAD
A HŐERŐMŰVI BERUHÁZÁS** 3. oldal

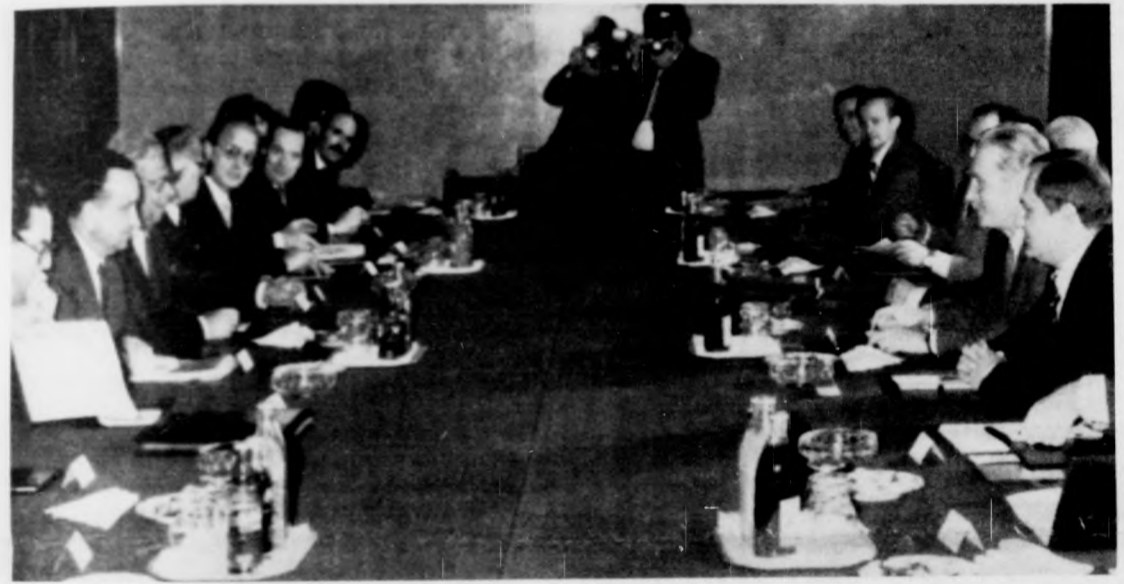
**LÁTOGATÁS A KILENCVENKILENC ÉVES
BALLA GIZELLÁNÁL** 4. oldal

**SÁRRÉTUDVARI SIKEREK
GONDOLATOK AZ ANYANYELVI
MŰVELTSÉGRŐL** 5. oldal

**Megkezdődtek a magyar-osztrák
hivatalos tárgyalások**

FRED SINOWATZ SZERDAI PROGRAMJA

A hivatalos látogatáson hazánkban tartózkodó Fred Sinowatz, az Osztrák Köztársaság szövetségi kancellárja szerdai programját tiszteletadással kezdte: Budapestén a magyar és osztrák zászlókkal díszített Hősök tereén megkoszorúzta a magyar hősök emlékművét.

A Parlamentben megkezdődtek a hivatalos osztrák-magyar tárgyalások. A két tárgyalóközlődtséget Lázár György, a Minisztertanács elnöke és Fred Sinowatz szövetségi kancellár vezeti.

A koszorúzási ünnepségen az osztrák kormányfő kíséretében levő személyiségekkel együtt jelen volt Randé Jenő, a Magyar Népköztársaság bécsi nagykövete.

A program ezután az Országgyűlésben folytatódott. A delegációk terében délután megkezdődtek a magyar-osztrák hivatalos tárgyalások. A két tárgyalócsoporthoz Lázár György, a Minisztertanács elnöke és Fred Sinowatz kancellár vezeti. A magyar delegáció tagjai: Marjai József miniszterelnök-helyettes, Kópeczi Béla művelődési miniszter, Török István külkereskedelmi államtitkár, Esztergályos Ferenc külügyminiszter-helyettes, Darvas István, az országgyűlés külügyi bizottságának titkára, valamint Randé Jenő. Az osztrák tárgyalócsoporthoz tartoznak: Heinz Fischer tudományos és kutatási miniszter, Erich Schmidt kereskedelmi és ipari minisztérium államtitkár, Josef Wille, az Osztrák Szocialista Párt Parlamenti csoportjának elnöke, nemzetgyűlési képviselő, Arthur Agstner, az Osztrák Köztársaság budapesti nagykövete. Mindkét tárgyalócsoporthoz helyet foglaltak más vezető szakemberek is.

Az MTI tudósítójának értesülései szerint: az osztrák, baráti hangvételű tárgyaláson behatóan elemezték a két ország közötti kapcsolatoknak az elmúlt években is kedvező alakulását, a gazdasági együttműködés eddig elért eredményeit, fejlesztésének újabb lehetőségeit. Mindkét fél kifejezte azt a szándékát, hogy a jövőben is keresik azokat az új módokat, amelyekkel még intenzívebbé válhatnak a kapcsolatuk. Egyetértésre jutottak abban, hogy a megfelelő szakértők, illetve szakminiszterek feladata lesz az ehhez szükséges te-

endők meghatározása, ki-munkálása. A nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit áttekintve a két tárgyalócsoporthoz egyetértett abban, hogy nincs más ésszerű alternatíva, mint a józan ész politikája, a béke megőrzése. Kiemelkedő fontossága van annak, hogy

rek és vállalatok is közreműködnek a munkálatokban. Az építők keze nyomán Ferihegy Európa egyik legkorszerűbb légikikötőjévé válik.

A szövetségi kancellár ezt követően felkereste a VOEST Alpine AG osztrák vállalat budapesti irodáját,

amelyet nemrégiben nyitottak meg Budapestben. Délután a Parlament nádorfehérvári termében Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára fogadta Fred Sinowatzt. A szíves légkörű megbeszélésen véleményét cserélték a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. Egyetértettek abban, hogy a feszültebb politikai légkörben fokozott jelentősége van az eltérő társadalmi-gazdasági rendszerű országok párbeszédének, és hangsúlyozták, hogy mindent meg kell tenni a háborús veszély elhárítása, a nemzetközi biztonság megszilárdítása és a kölcsönösen előnyös együttműködés bővítése érdekében.

Kádár János és Fred Sinowatz a két ország együttműködésének legfontosabb területeit áttekintve megelégedéssel állapították meg, hogy a magyar-osztrák jószomszédi kapcsolatok a kölcsönös törekvések eredményeként kiemelt mértékben fejlődnek, és meg erősítették az együttműködés további erősítésére irányuló akaratukat.

A találkozáson jelen volt Lázár György, Randé Jenő, valamint az osztrák kancellár kíséretében levő Heinz Fischer, Josef Wille és Arthur Agstner. Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke ugyancsak szerdán délután hivatalában fogadta az osztrák kancellárt.

Hivatalos megbeszéléseinek befejeztével a kora esti órákban Fred Sinowatz a Hilton Szállóban találkozott a hazai és a külföldi sajtó képviselőivel. A sajtókonferenciát Bajnok Zsolt államtitkár, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának elnöke nyitotta meg. Magyarországi látogatásáról szólva a kancellár

(Folytatás a 2. oldalon)

**Líránk állapota
és fogadtatása**

Megkezdődött a debreceni irodalmi napok rendezvénysorozata

Hagyományosan — ebben az esztendőben is — novemberben rendezik meg a debreceni irodalmi napok programsorozatát. Szerdán, november 16-án délelőtt 11 órakor kezdődött a Kossuth utcai Pódiumteremben az a kétnapos tanácskozás, amelynek témája idén jelenkori költészetünk helyzete, fogadtatása. A tanácskozást a Művelődési Minisztérium irodalmi osztálya, a Magyar Írók Szövetsége, az Alföld-főszervezősége, a Kőlcsey Művelődési Központ és a városi tanács közösen szervezte. Az első nap vitaelnöke, dr. Juhász Béla, az Alföld-főszervezője üdvözölte a tanácskozás résztvevőit, akik között ott volt dr. Ónodi László, a megyei pártbizottság titkára, dr. Postás Sándor, a városi pártbizottság első titkára, dr. Balogh Ernő, az MSZMP KB munkatársa, Rátky András, a Művelődési Minisztérium irodalmi és tájékoztatói főosztályának vezetője, Nagy Gáspár, a Magyar Írók Szövetsége titkára, valamint Dankházi János, az SZMT titkára.

Alföldy Jenő referátumát tartja

Dr. Juhász Béla üdvözlő szavai után Borbély Miklós, a Debrecen városi Tanács elnökhelyettese a város nevében köszöntötte a tanácskozásra összegyűlteket, majd dr. Szekeres Antal, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője átadta az Alföld idej nívódíjait

Tornai József költőnek, Grezsa Ferenc irodalomtörténész-kritikusnak, valamint Nyilassi Balázs költőnek. Dr. Juhász Béla ezt követően megemlékezett a közelmúltban elhunyt dr. Béládi Miklós irodalomtörténészről, s a résztvevők egyperces néma felállással tisztelegtek Béládi Miklós emléke előtt.

A debreceni irodalmi napok tanácskozásának fő referátumát, vitaindító előadását Alföldy Jenő kritikus tartotta.

Alaposan megcsappant manapság a költészet hitele — idézte Alföldy Jenő sokak véleményét, s bevezetője tulajdonképpen ennek a tételnek a cáfolata volt. Rövid visszatekintésben szolt

a líratörténet olykor kétség-telenül mostohább szakaszairól, megemlítve többek között, hogy már Eötös is a líra hanyatlásáról elmélkedett, s a Nyugat harmadik nemzedékének költőit is sokan a hanyatló költészet képviselőinek tekintették.

A műfajok helyzetében valóban megfigyelhető az állandó változás, s bizonyos verstípusaiban a líra is háttérbe szorult olykor — mondotta —, de alapvető műfajváltozás nem történt. A magyar irodalmat ugyanis nem tekinthetjük versenypályának: itt a műfajok kölcsönös csereforgalmat bonyolítanak le, egyetlen műfajról sem beszélhetünk úgy, hogy ne legyünk tekintettel a többire.

Ami azt illeti, napjainkban pedig korántsem a líra, inkább a novella látszik a „leggyengélkedőbb” műfajnak: éppen ezért sok kritikus szemében épp ez a legkedvesebb, a legfeltehetőbb. A líra hatásáról, fogadtatásáról szólva azt a sajátos jellegzetességet is megfigyelhetjük, mely szerint egyre inkább tért hódít a lírával átítatott próza, a költészettel dúsított szépprózai nyelvezet.

Referátumában Alföldy Jenő arról is beszélt, hogy a formai változásokon áteső költészet megmértetésére mintha nem volna eléggé főkészült a művészetkritika.

A referátumot rövid szünet követte, majd a tanácskozás délutáni első periódusában — Fodor András elnökletével — Domokos Mátyás, Lator László, dr. Kulcsár Szabó Ernő és Tornai József fejtette ki a témával kapcsolatos véleményét.

A tanácskozás a késő délutáni órákban folytatódott, s este nyolcórát kezdettel a vendégek baráti találkozón vettek részt.

A konferencia ma, csütörtökön folytatja munkáját, és a kora délutáni órákban ér véget.

A tanácskozás résztvevőinek egy csoportja (Fotók: Kalmár István)

Megújuló debreceni belváros

KIHIRDETTÉK A TERVPÁLYÁZAT EREDMÉNYÉT

Szerdán Budapestén, az Építészeti és Városfejlesztési Minisztériumban hirdették ki az EVM, valamint Debrecen város Tanácsa által kiírt tervpályázat eredményét, amely a belváros egy részének rekonstrukcióját tartalmazza, s ugyanakkor átadták a pályázat díjait is.

Az első díjat Szemerei Mária és munkatársai nyerték, akik a CSOMITERV (Szeged) dolgozó. Második díjat kapott a Palotás Lajos és Kertai László vezette KELET-TERV tervezőcsoportja, valamint Sári István és kollégái Miskolcra.

A Péterfia utca környékén, a Honvéd-Eötvös-Hunyadi-Darabos és Rákóczi utcák által határolt területen, a régi Debrecenre jellemző földszintes, sok melléképületes házak találhatók. Tipikus területe ez a régi Debrecennek, amelynek hangulatát szeretnénk átmenteni a következő időkre is. A tervpályázat célja éppen az volt, hogy a jelenlegi épületek megtartásával, az utcakép változatlanul hagyásával, illetve némi korszerűsítésével újítsák meg a 14 hektáros területet.

A pályázat iránt az egész országban nagy volt az érdeklődés, és több megvalósítható művet küldtek be. Az első díjas és a két második díjas munka tartalmazza a legtöbb megvalósítható ötletet. Ezek a jelenlegi földszintes civisházak egy részét változatlanul hagyják, más részüket emeletreépítéssel bővítik. A tömbbelsőket elhelyezkedő melléképületek lebontásával új lakóházak építésére nyílik lehetőség. Az egész terület alacsony beépítési ülsz, legmagasabb épületeri is csak kétszintes.

Az elképzelések szerint az elfogadott pályaműveket a többi debreceni belvárosi tömb rehabilitációs munkáinál is felhasználják majd. A Péterfia utca környékén a három terv ötvözeté valósul meg, a városrendezési terv erre a részre meg ebben az öt éves tervben elkészül megvalósítására azonban csak a következő tervidőszakban kerülhet sor.

Fred Sinowatz szerdai programja

(Folytatás az 1. oldalról)

hangoztatta, hogy utazására nem sokkal az új osztrák kormány hivatalba lépése után került sor. — Ittélünkkel és a magyar vezetőkkel folytatott tárgyalásokkal jelezni kívántuk az osztrák külpolitika folyamatosságát is — mondotta. Fontos ez a látogatás azért is, mert a magyar és az osztrák gazdaság egyaránt a struktúraváltás időszakában van, a világgazdasági recesszióból eredő számos nehézséggel kell megküzdniük, s ezért fontos, hogy a fejlődés új szakaszában, új feltételek mellett dolgozzuk ki az együttműködés alapjait. Mindezekben — mondotta — egyetértünk a tárgyalásokon. Úgy hiszem, hogy a látogatás során sikerült a kölcsönös bizalmat erősíteni, s ez egyben hozzájárulást jelent az enyhülés eredményeinek megőrzéséhez.

Az MTI tudósítójának a fegyverkezés témakörével kapcsolatos kérdésre válaszolva Fred Sinowatz lezsongta: — Ausztria semleges ország, olyan állam, amely Európá szívében helyezkedik el. Nem lehet kérdéses, hogy a fegyverkezési

verseny felgyorsulása komoly aggodalmat kelt bennünk. E gondolatoktól vezérelve fordultunk felhívással a Genfben tárgyaló két nagyhatalom képviselőihez: a megbeszélések során legelőször az alapvető kérdésekben állapodjanak meg annak érdekében, hogy egy későbbi szakaszban részletkérdések is szóba kerülhessenek. Felfogásunkat mindig az jellemezte, hogy a katonai erőegyensúlyt a fegyveres erők és a fegyverzet lehetőleg legalacsonyabb szintjén tartjuk célszerűnek kialakítani.

A kancellár a továbbiakban Kádár Jánossal folytatott megbeszéléséről szólt. Hangsúlyozta, hogy a vélelményesére éppen egy olyan időszakban került sor, amelyet a világpolitikai nehézségek, problémák sokasága jellemez. — Mindezen kérdéseket áttekintve örömmel állapíthatjuk meg, hogy kétoldalú kapcsolatainkban sikerült — az ideológiai különbségek ellenére is — olyan eredményes együttműködést kialakítani, amely az eltérő társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élésének példájául szolgál.

Volt kormányfők tanácskozása Bécsben

Bécs, 1983. november 16. (MTI) — Bécsben szerdán megkezdődött a Volt Kormányfők Tanácsának ülése. A testület célja, hogy nemzetközi hírű, tapasztalt politikusok tudására, személyes kapcsolataira építve ajánlásokat dolgozzanak ki a világ égető politikai, gazdasági, társadalmi gondjainak enyhítésére, megoldására.

A tanácsot első teljes ülésén a Hofburgban Rudolf Kirchschläger osztrák köztársasági elnök köszöntötte, a házigazda kormány teljes támogatásával biztosítva a tekintélyes testületet.

Kurt Waldheim, az ENSZ volt főtájtára, a tanács elnöke arra figyelmeztetett, hogy a nemzetközi helyzet a második világháború óta még nem

volt ilyen nehéz, mint napjainkban. Eppen ez indokolja azt, hogy a volt kormányfők új kezdeményezéseikkel, tanácsaikkal hozzájáruljanak a gazdasági gondok enyhítéséhez, a leszereléshez, a háború megakadályozásához.

A fegyverek, mindenekelőtt a nukleáris fegyverek fenyegető mértékű felhalmozódására figyelmeztetett az ülésen Fukuda Takeo volt japán kormányfő, aki a tanács megalakítását kezdeményezte.

Pérez de Cuellar, az ENSZ főtájtára levélben üdvözölte a bécsi tanácskozást.

A volt állam- és kormányfők 25 tagú testülete, amelynek tagja Fock Jenő, hazánk volt miniszterelnöke is, péntekig ülésezik az osztrák fővárosban.

Leonard Bernstein, a világhírű amerikai zeneszerző és karmester egyik művének partitúráját adja át Kádár Jánosnak (MTI-fotó, Pólya Zoltán felvétele — Telefotó — KS)

Kádár János fogadta Leonard Bernsteint

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára szerdán a KB székében fogadta a hazánkban vendégszerelő Leonard Bernsteint, a világhírű amerikai zeneszerzőt és karmestert.

A szívélyes légkörű találkozáson beszélgetést folytattak arról, hogy az emberiség

sorsáért felelősséget érző művészek milyen módon segíthetik a béke és a leszerelés, a népek közötti megbízhatóság és bizalom egyetemes ügyét.

A találkozón jelen volt Aczél György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára. (MTI)

Szovjet-amerikai évforduló

Moszkva, 1983. november 16. (MTI) — A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának Elnöksége táviratot intézett Ronald Reagan amerikai elnökhöz abból az alkalomból, hogy a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között ötven évvel ezelőtt, 1933. november 16-án jötték létre a diplomáciai kapcsolatok. Ebben a két ország kapcsolatát jelentős mérföldkövnek nevezi az évforduló.

A diplomáciai kapcsolatokat létrehozva mindkét fél annak elismeréséből indult ki, hogy a két ország társadalmi-gazdasági rendszere gyökeresen eltér egymástól. Ugyanakkor elismerték azt is, hogy ezek a különbségek nem

akadályai a normális állami közti kapcsolatoknak — hangsúlyozza a távirat.

Ennek az elvnek az érvényessége nem évül el. Az Egyesült Államokkal fenntartott kapcsolataiban mindmáig ez az elv vezérli a Szovjetuniót, amely továbbra is a népek közötti béke, az egyenlő jogokon alapuló és kölcsönösen előnyös kapcsolatok fejlesztésének híve.

Úgy véljük, hogy országaink joggal értékelhetik a megfelelő módon az olyan dátumot, mint a diplomáciai kapcsolatok megteremtésének 50. évfordulója — állapítja meg a Legfelsőbb Tanács üzenete.

CIPRUSI ZSÁKUTCA

A nemzetközi kérdésekkel foglalkozó szakértők, kommentátorok eddig is szívesen hasonlították kibogozhatatlannak tűnő politikai csomóhoz a ciprusi problémát. Most, hogy a Földközi-tenger keleti medencéjében fekvő sziget török kisebbségének parlamenti kikiáltotta az „Észak-ciprusi Török Köztársaság” függetlenségét, aligha lehet másként jellemezni a helyzetet, mint reménytelen zsákutcának. A „függetlenség” nyilatkozat” egyoldalú elfogadása ugyanis jogilag is véglegessé teszi az ország évtizedes megosztottságát.

Látszólag pedig nem sok változott. Az 1974-es Makarios-ellenes puccskísélet után a görög bekebelezés veszélyére hivatkozva török csapatok szálltak meg a szigetet mintegy negyven százalékát, s e területen egy évvel később létrehozták saját szövetségi államukat. Ezt ugyan — akárcsak most — egyedül Ankara ismerte el, ám tény, hogy a tűzszüneti megállapodások során kijelölt, a két népcsoportot elválasztó úgynevezett „zöld vonal” gyakorlatilag valódi határsávva vált. Az ország északi részéről 200 ezer görög származású lakos menekült el, megalakult a török ciprióták saját törvényhozási, megszűlelti zaslójuk és himnuszuk, választásokat rendeztek.

Az elhúzó patthelyzetben azonban ennek ellenére látszott egy — igaz, egyre bizonytalanabbá váló — kiút: a két népközösség közti közvetlen, illetve az ENSZ égisze alatt folytatott tárgyalássorozat. Az eszmecsere, még ha az álláspontok gyökeres eltérése miatt kevés optimizmusra jogosítottak is fel, mégis fenntartották az esélyt, hogy kölcsönös kompromisszumok révén sikerül megőrizni Ciprus egységét, szuverenitását. Az ENSZ közgyűlése szintén ezt jelölte meg alapvető célként, követelve a megszálló haderők kivonását.

Jelenlét közeledés azonban a találkozók újabb és újabb fordulón sem következett be, s Denktas, a török ciprióták vezetője már nyáron kijelentette: véglegesíteni fogják az északi államrészt különválaszt. Ankarai nyilatkozatok szerint ugyan a függetlenség kikiáltása „meglepetésszerűen érte” a török vezetést, ám alig valószínű, hogy a lépésre az anyaországgal történt egyeztetés nélkül került volna sor. A ciprusi válság kieleződésének ráadásul szélesebb kihatása is van. NATO-ban például nyugtalanságot kelt az Athén és Ankara közötti viszony ismételt elmérgesedésének veszélye, hiszen az az Atlanti Szövetség déli szárnyát gyengíti. Nem véletlen, hogy még az Egyesült Államok és az egykori gyarmattartó, Nagy-Britannia is helytelenítette az egyoldalú lépést. Denktasékna mindenestre tudniuk kell, hogy új, „független államuk” csak török segítségével tarthatja és tarthatja fenn magát, a nemzetközi szinten való megjelenésükre, diplomáciai elismerésükre pedig semmi esélyük nincs.

Szegő Gábor

Gyenes András kitüntetése Moszkvában

Moszkva, 1983. november 16. (MTI) — Vaszilij Kuznyecov, az SZKP KB Politikai Bizottságának póttagja, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának Elnöksége elnöke első helyettese szerdán Moszkvában átnyújtotta Gyenes Andrásnak a Népek Barátságáért Érdemrendet. Az MSZMP

Központi Ellenőrző Bizottságának elnöke a Magyar Népcsoportok Képviseletének és a Szovjetunió Képviseletének tagja, a közölte barátság és együttműködés érdekében szerzett kimagasló érdemeinek elismeréseként, hatvanadik születésnapja alkalmából kapta a magas kitüntetést.

A tízek sajnálkoznak

Brüsszel, 1983. november 16. (MTI) — A nyugat-európai tízek „mély sajnálkozásuknak” adtak hangot szerdán kiadott közös nyilatkozatukban a ciprusi „független török állam” kikiáltása miatt.

A tízek „elutasítják ezt a lépést, mert ellentétes az ENSZ határozataival és kezdemenyézéseivel, s felhívják a támogatásukról biztositják a Ciprusi Köztársaságot, annak függetlenségét és területi egységét” — hangsúlyozta a nyilatkozat, amely kiegészíti a Nyugat-európai és Közösség országai továbbra is Kipriant elnök kormányát tekintik Ciprus egyetemesen törvényes képviselőjének.

A NATO központjában aggodalmat keltett a ciprusi „független török állam” kikiáltása, mert attól tartanak, hogy ez újra kielezti a görög-török vitát a szövetség déli szárnyán. Megfigyelték a ciprusi törökök Washington megkerdezése és támogatása nélkül szánták el magukat erre a lépésre, amely a legrosszabbkor jön a libanoni helyzet éleződése és a Közösség országai továbbra is Kipriant elnök kormányát tekintik Ciprus egyetemesen törvényes képviselőjének.

Az MTA flavonoid-kémiai munkabizottságának kollokviuma Debrecenben

A növényekben található legfontosabb vegyületek, a flavonoidok tulajdonképpen természetes anyagok. Kutatásukkal a 30-as évektől foglalkoznak hazánkban. A tudományág „felfedezője” és első művelője Zemplén Géza professzor volt, akinek munkássága többek között dr. Bognár Rezső kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, a KLTE zervekémiai tanszékének professzora folytatta és folytatja. Az akadémia flavonoid-kémiai munkabizottsága dr. Bognár Rezső kezdeményezésére jött létre több mint húsz évvel ezelőtt. Két-évenként tartanak üléseket, kollokviumokat, amelyek során a szerdán megnyitott kollokvium a nyolcadik. A mostani rendezvényt dr. Bognár Rezső 70. születésnapjának köszöntése teszi ünnepivé.

A Debreceni Akadémiai Bizottság székében rendezett kollokviumon az ország jelentős tudományos intézményeinek ötven kutatója, kémikusa, orvosa, gyógyszerésze vett részt.

Farkas Loránd akadémikus, a munkabizottság elnöke megnyitójában emlékeztetett Zemplén Géza és dr. Bognár Rezső munkásságára és szölte a magyar flavonoid-kutatás nemzetközi elismeréséről.

A rendezvénysorozat hátrahagyott több mint harminc előadás hangzik el a flavonoidok kutatásáról és gyógyászati felhasználásáról. Az előadások témaköre igen változatos: az új gyomor-fekély ellenes hatású flavonoidoktól a propolisz terjed. Ez utóból már rendeznek fórumot a kollokvium résztvevői.

Amerikai beavatkozási politika

Reagan és a bunkósbot

Az aprócska fűszersziget, Grenada elleni amerikai intervenció — a The Washington Post megfogalmazása szerint — minden biznnyal csak bemelegítő löpő volt az Egyesült Államok újabb katonai beavatkozásaihoz. Vajon melyik ország, a Reagan-adminisztrációnak nem testvő politikát folytató kormány lesz a következő kiemelt áldozat? Talán a nicaraguai sandinista rendszer? Avagy a Camp David-i különlakúval szembehelezkedő Szíria? Esetleg mindkettő? Mindenesetre szembevetendő, hogy az USA uralkodó köréi — a számkura annak idején kudarcra végződött vietnami háború sokkhatását, a dicstelen visszavonulását, a katonai benuktatását kiheverve — most megint visszatértek a bunkósbotmódszerhez, a legnyersebb erőszakhoz. Mi több: készek egyszerre akár több frontos összehúzóba bocsátkozni az egymástól több ezer kilométer távolságra eső, létfontosságúnak nevezett térségekben. Ezekben a fegyveres akciókban a különleges feladatok megoldására szánt gyors reagálású csapatok magyát képező tengerészgyalogos (s természetesen a haditengerészeti légiere) játssza a főszerepet. Így volt Grenadában, és így van ez Libanonban is.

Az aprócska fűszersziget, Grenada elleni amerikai intervenció — a The Washington Post megfogalmazása szerint — minden biznnyal csak bemelegítő löpő volt az Egyesült Államok újabb katonai beavatkozásaihoz. Vajon melyik ország, a Reagan-adminisztrációnak nem testvő politikát folytató kormány lesz a következő kiemelt áldozat? Talán a nicaraguai sandinista rendszer? Avagy a Camp David-i különlakúval szembehelezkedő Szíria? Esetleg mindkettő? Mindenesetre szembevetendő, hogy az USA uralkodó köréi — a számkura annak idején kudarcra végződött vietnami háború sokkhatását, a dicstelen visszavonulását, a katonai benuktatását kiheverve — most megint visszatértek a bunkósbotmódszerhez, a legnyersebb erőszakhoz. Mi több: készek egyszerre akár több frontos összehúzóba bocsátkozni az egymástól több ezer kilométer távolságra eső, létfontosságúnak nevezett térségekben. Ezekben a fegyveres akciókban a különleges feladatok megoldására szánt gyors reagálású csapatok magyát képező tengerészgyalogos (s természetesen a haditengerészeti légiere) játssza a főszerepet. Így volt Grenadában, és így van ez Libanonban is.

ban nem az amerikai nemzetbiztonság állítólagos veszélyeztetéséről, a külföldön élő amerikai állampolgárok életének védelméről, hanem egészen másról van szó. Ennek alátámasztására elegendő emlíkezni arra, hogy a második világháború utáni évtizedekben számtalan esetben éppen az Egyesült Államok igyekezett a fegyverek erejével rákényszeríteni akaratát más népekre. Közvetlen vagy közvetett katonai beavatkozásainak felsorolására több könyvoldal sem lenne elegendő, de azért a legjelentősebbek közül néhányat megemlítnék: 1945–1956 Fülöp-szigetek, 1946–1949 Görögország, 1946–1949 Kína, 1949–1961 Burma, 1950–1960 Puerto Rico, 1950–1953 Korea, 1954 Guatemala, 1954–1973 Vietnam, 1958 Libanon, 1959–1962 Laosz, 1961 Kuba, 1962 ismét Guatemala, 1964 Panama, 1965 Dominika, 1970 Kambodzsa, 1975 Angola, 1978 Zaire, 1979 Nicaragua, 1980 Irán, 1980–1982 Salvador.

Ezek a hadihajó-kötélékek ott vannak Kuba és Nicaragua partjainak közelében, a Földközi-tengeren Libia és Libanon területi vizein, a Perzsa (Arab)-öböl szomszédságában, a Távolsági Keleten, repülőgépekkel alig félóránnyi távolságra a Szovjetunió szibériai körzeteitől.

A régebbi és az újonnan keletkező válságokban mindenütt ott vannak az amerikai légi és haditengerészeti egységek, sőt éppen jelenlétükkel és fokozódó aktivitásukkal magyarázható a robbanásveszélyes helyzetek kialakulása. A figyelmesebb szemlélőnek valószínűleg feltűnhet az is, hogy a válságövezetek nagyjából egybeesnek az Egyesült Államok világmértékű felvonulásának fő irányával és az egyesített operatív parancsnokságok földrajzi elhelyezkedésével.

El a figyelmünket, hogy Washington a katonai erőszak alkalmazását — ahol csak lehet — megkísérelti nemzetközivé tenni, bevonja akcióiba csatlósait és szövetségeseit. Így például Libanonban Nagy-Britanniát, Franciaországot és Olaszországot, Közép-Amerikában pedig Guatemalát, Salvadort, Honduras, Dominikát.

Ez azzal a veszéllyel nyegyelt, hogy a Reagan-kormányzat mind több államot sodor bele katonai kalandorvállalkozásába, s megnövekszik a lokális háborúk kiszélesedésének a kiszámíthatatlanságának kockázata. A Közel-Keleten, ahol a Pentagon egyik szóvivője szerint a több nemzetiségű haderőkben helyet foglaló amerikai katonák száma rövid idő alatt a tízezeret is elérheti, miközben soha nem tapasztalt méretű flottafelvonuláshoz vagyunk tanúi, Washington felelőtlensége nemcsak közvetlen amerikai-szíriai konfrontációhoz, hanem közvetett módon szovjet-amerikai szembenálláshoz is vezethet. A közép-amerikai fejlemények — részben szándékosság, részben a véletlenek összjátéka folytán — egy Kuba körüli igen veszedelmes krízisbe torkolthatnak. A világban, s magában az Egyesült Államokban is mind többben ismerik fel a Reagan-kormány politikájának veszélyeit, mind többben emelik fel szavukat a kalandor, az emberiség létét kockáztató magatartás ellen.

Serfőző László alezredes

Építik a raktárat.

A tervezés a hőerő

A megnövekedett kommunális hőenergia kielégítésére mintegy 700 millió beruházás első fázisáig a végéhez közeledő beruházás a Magyarországi Állami Vállalat és az Állami Vállalatok Intézetét alapja. A teljes egészében tőlag 1987-re felépülő

Jelenleg a kazánok és az abból kikerülő szilárd tüzelőanyagok forróvíz-kazánok és hőcserélőkkel való üzemeltetése a mechatronikai szakemberek feladata.

Az erőmű korszerűsítése és műhelyvezetésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

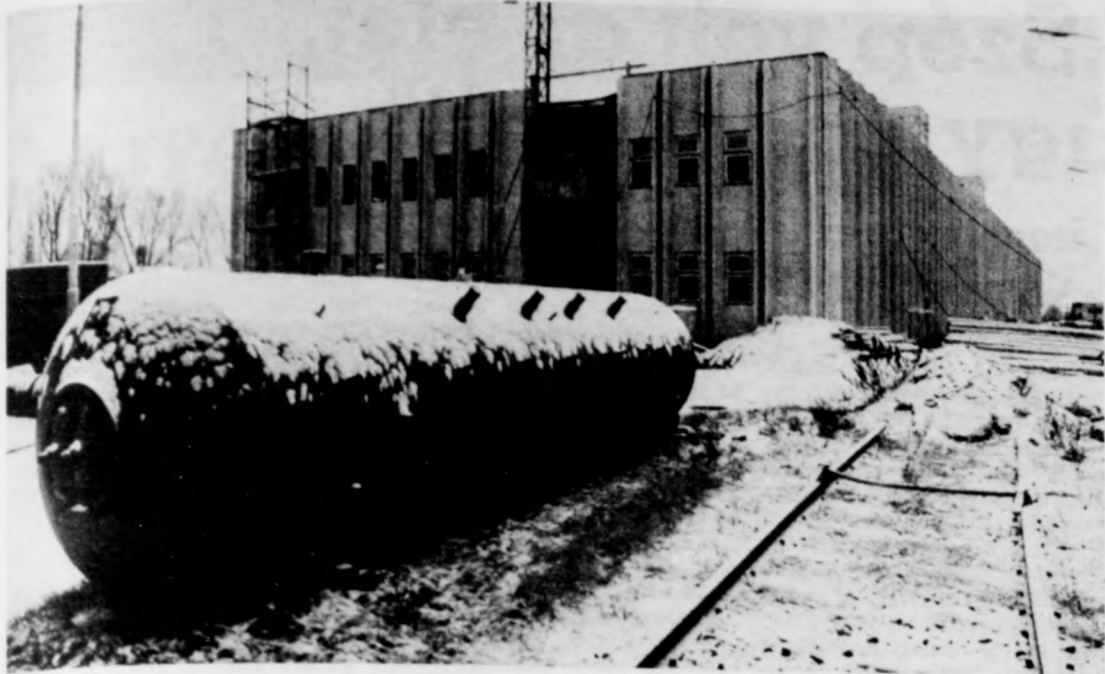
Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Az alapvető munkák elvégzésére alkalmas szakemberek és öltözők is szükségesek.

Építik a raktárat, műhelyeket és szociális helyiségeket is magában foglaló épületet is

A tervezett ütemben halad Debrecenben

a hőerőművi beruházás

A megnövekedett ipari és kommunális hőenergiai igények kielégítésére szolgáló mintegy 700 millió forintos beruházás első fázisa lassan a végehez közeledik. A beruházás a Magyar Villamosipari Tröszt és a debreceni Városi Tanács közös költségei alapján készül, és a TITÁSZ debreceni üzemigazgatóságának kezelésében áll.

Az erőmű építését 1980 tavaszán kezdték el a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat, a Csőszerelő-ipari Vállalat és az Energiagazdálkodási Intézet közös tervei alapján. A beruházás teljes egészében előreláthatólag 1987-re fejeződik be.

Jelenleg a kazánház épületét és az abban található két szovjet típusú gőz- és forróvíz-kazán műszaki és mérőszolgálati ellenőrzését, valamint a mechanikai és az üzemi próbákat végzik a szakemberek.

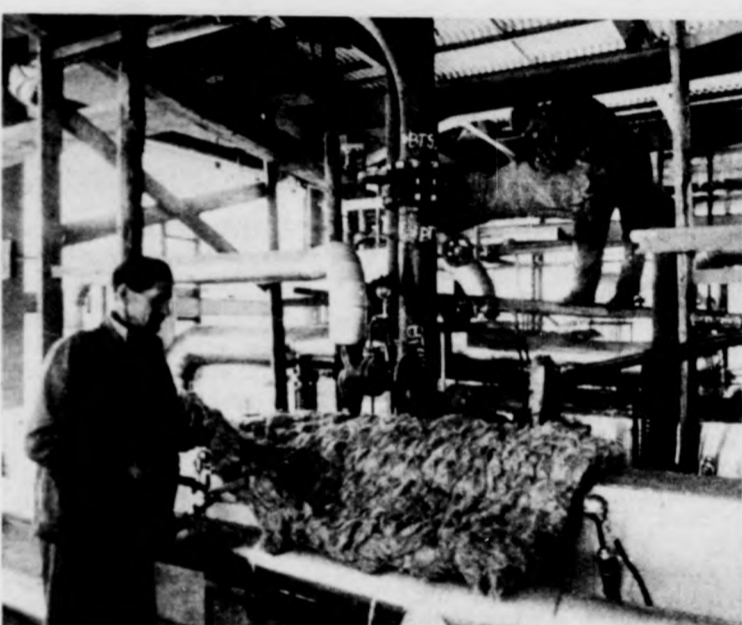
Az erőmű korszerű raktározási és műhelymunkák elvégzésére alkalmas épületet is kap, amelyben zuhanycsövek és öltözők is lesznek.

Az alapvető beruházásokon kívül elkezdődött egy újabb szovjet gőzkazán építése is, amelynek az alapjai már most terhelhetően készen állnak, és ez évben hozzákezdnek a kazán szereléséhez is. Ez a kazán az említett kettővel ellentétben jelentős mennyiségű villamos energiát is fog termelni a város részére.

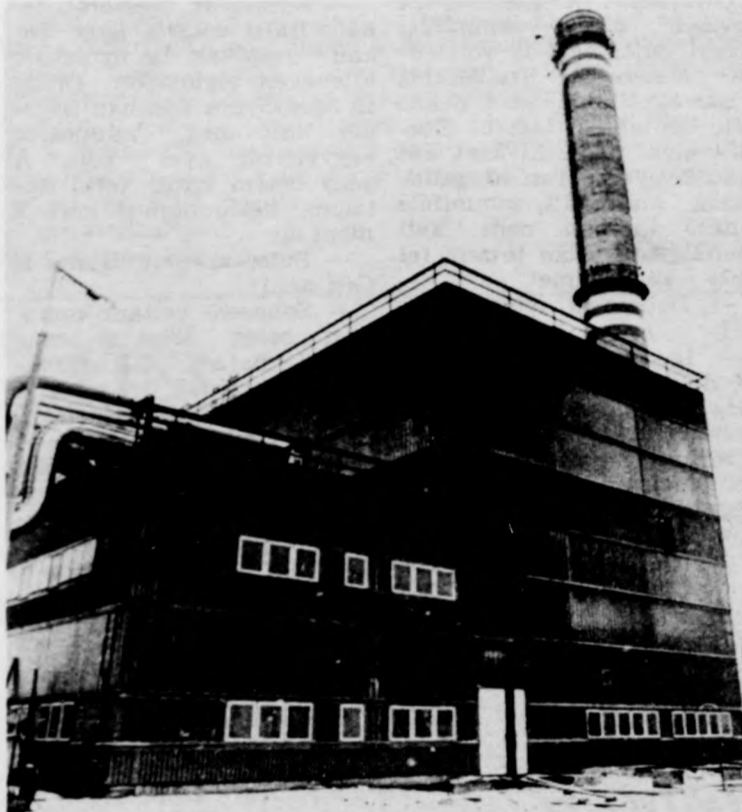
A kazánok számítógépes folyamatvezérlési rendszer irányítása alapján fognak működni.

Losonczy Tibor beruházási csoportvezető elmondása szerint az eredményes üzemi próbák után a TITÁSZ ezzel az erőművével a jövő évben fog bekapcsolódni a lakossági hőszolgáltatásba, s várhatóan hosszú távon is kielégíti Debrecen hőenergiái igényeit.

R. S. (Fotó: Iklódy János)

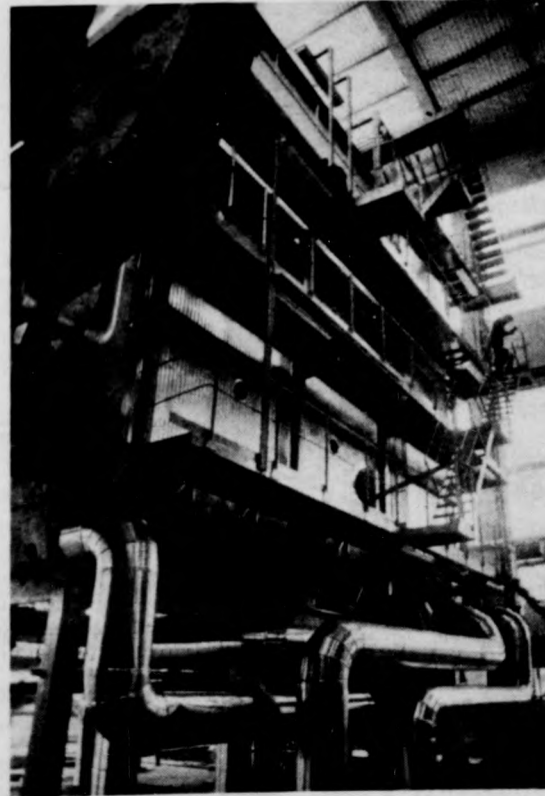
Az E50-40M típusú szovjet gőzkazán 50 tonna gőz fejlesztésére képes óránként. Képnél a gőzvezető csöveket szigetelik

Ebben az épületesarnokban található a két, már próbaüzemelés alatt, szovjet gyártmányú gőz- és forróvíz-kazán

Szerelik az erőmű számítógépes vezérlését

A szovjet KVGM-100-as típusú 116 megawatt teljesítményű forróvíz-kazán

A pohár betelt, a dolgozó viselt dolgai nem lehet tovább túrni. El kell tehát küldeni. Mégpedig nem is csak úgy egyszerűen, hanem fegyelmi úton, hiszen bőségesen rászolgált már erre. A főnök erélyes és határozott akar lenni, majd most példát statuál... Am megszólal valaki a tanácsadói közül, s felteszi a kérdést, érdemes-e vállalni az esetleges következményeket. A dolgozónak jogában áll a munkaügyi döntőbizottsághoz fordulni, tovább is mehet, a vezetők meg majd járhatnak tárgyalásokra, mennyi hasznos idő kárba vész vele stb. stb. De nem túrom itt tovább egy napig sem! — így a főnök. Persze hogy nem — fűzik tovább a szót a tanácsadók, el kell mennie, de miért fegyelmivel. Ha kapun kívül van, menjen isten hírével, nekünk már mindegy, a legegyszerűbb, ha ő maga lép ki. Így csak néhány perces adminisztráció az egész.

S a dolgozó, mivel mindenkinél jobban tisztában van a helyzetével, természetesen örömmel kap a lehetőségen, másnap már a semmitmondó „kilépett” bejegyzéssel nyújtja a munkakönyvét egy másik vállalat illetékesének.

Statisztika természetesen nincs arról, hogy ilyen és hasonló esetek milyen számban, arányban fordulnak elő. Van viszont más jellegű kimutatás. Ezek szerint Debrecen 13 nagyvállalatától 1982-ben mindössze huszonöt dolgozó került ki fegyelmi úton. (Negyvenegyet kevesebb, mint 1981-ben.) Az említett vállalatoknál több mint 28 ezer ember dolgozik, s ha a fegyelmivel elbocsátottakhoz hozzávesszük azt a huszonhatot is, akinek a munkáltató mondott fel 1982-ben — még mindig nagyon kicsi az arány. Különösebb számítgatás nélkül is azt állíthatjuk: ennél biztosan lényegesen többen sértek meg egy évben a munkafegyelmet.

Mi lehet hát az oka a fegyelmi elbocsátás elmaradásának? Az egyik kétségtelenül a bevezetőben is említett kényelmesség. Egyszerűbb nem csinálni ügyet — az ügyből. Inkább hunyunk szemet, vagy ha minden köztél szakad, beszéljük rá a dolgozót, hogy ő maga távozzon, békésen, problémák nélkül. Az ott tartásnak is meglehet a saját oka. Ha alacsony fizetésű a dolgozó — s körükben sem ritka a laza erkölcsiség —, távozását felbírlentheti a nagy gonddal őrözt bér-szint-egyensúlyt. Szerepet kapnak szociális szempontok is. Igaz, hogy maga a dolgozó megérdemelt már a legszigorúbb büntetésre, de hát három gyereke, beteg felesége van, nem tehetjük az utcára. Tulajdonképpen még azt is feltételezhetjük, hogy némelyik vezető abban

a hiszmben él, hogy a teljes foglalkoztatottság biztosítása az adott vállalat feladata, tehát nem veheti lelkére, hogy bárki is munkanélkülivé váljon.

Nyilván sok más okot is lehetne meg találni, de ennél lényegesebbek a következmények. A fegyelmi elmaradása ugyanis azt eredményezi, hogy a dolgozó tiszta lappal kerül más vállalathoz. Ott úgy magyarázza munkahely-változtatását, ahogy éppen neki tetszik. Mójában áll megváltozni, pályázhat a kiváló dolgozó címre is, de éppen úgy módjában áll elkövetni ugyanazokat a kilengéseket, amik miatt tulajdonképpen búcsút kellett venni előző munkahelyétől. Igaz, aki a munkakönyvbe a bejegyzést tette, semmi valótlant nem állított, csak éppen eltitkolt nagyon is lényeges dolgokat. Olyan tényeket, amelyek talán akadályát jelentették volna az újbóli alkalmazásnak, s végső soron oda vezettek volna, hogy a fegyelmetlen dolgozó sehol se kapjon vagy csak számára kedvezőtlen munkát kapjon. A tanulság sikkad el, mely szerint a fegyelmetlenség az egyén számára következményekkel jár. Marad helyébe a tapasztalat: bármit tehetek, legfeljebb veszem a kalapomat, s ha szerencsém van, másutt még magasabb órabért is kapok.

Egymást csapjuk be, és ugyanakkor önmagunkat. Hiszen nem ringathatjuk magunkat abban az illúzióban, hogy másutt lelkiismeretesebbek. Tehát egyáltalán nem lehetünk biztosak benne, hogy a nálunk jelentkezők valóban tiszta lappal jönnek, s nem olyannal, amire „elfelejtettek” ráírni bizonyos információkat.

S még ennél is súlyosabb a felelőtlenség, amikor áthelyezésről van szó, s arról a dolgozóról, akitől szabadulni akarunk, minden szépet, jót leírunk, csak hogy menjen, kelen-dő legyen másutt. Parthatározat is kimondja, hogy az ilyen esetekben adott megszépített jellemzés súlyos vétek, de mintha néha elfeledkeznénk róla. Pedig nagyon is fontos felújítani az emlékezetünket most, amikor a gazdasági vezetők esetében bevezetik a pályázati rendszert. Nagy kar lenne, ha egyesek előnyét a fenti indítékokból születt, csupa szépet mondó jellemzések biztosítanak. Esetleg olyanokkal szemben, akiket ismerünk, s éppen ezért kisebb hibáikkal is tisztában vagyunk.

A szép statisztika minden vezető álmai közé tartozik. Am ha egy nagy vállalatnál egy év alatt egyetlen fegyelmi elbocsátás sem történik, az nem feltétlenül a szilárd fegyelm bizonyítéka. Lehet a lazaság is.

Nagy Zsuzsa

Cipők az asztalon

A DEÁSZ TERVEIRŐL

A Debreceni Általános Szolgáltatóipari Szövetkezetben mindennapos, hogy a cipők az asztalra kerülnek. Mert azon túl, hogy a szövetkezet cipők gyártásával és javításával is foglalkozik, az új elnök kedvenc témája szintén a cipőkkel kapcsolatos. De ez nem véletlen, mert a szövetkezetben mostanában több olyan ötlet vár megvalósításra, amelyekről azt remélik, hogy egy kicsit túllendítik a jelenlegi holtpontról a cipőgyártást; hogy új, korszerű, jövedelmező tevékenység veheti kezdetét.

Asztalán Csaba, aki nemrégén került a szövetkezet élére, egymás után sorolja terveit. Remélhetőleg a valóság nem cölöl rá az elképzeléseire. De nézzük sorban a megvalósításra váró ötleteket, a jó gondolatokat. Aki cipőt vásárol — s ki nem? —, tudja, hogy a polconkon többnyire szűkebb fazonok kínálják magukat. Pedig a magyar szabvány szerint háromféle méretbőségű cipő van. Ma Magyarországon azonban csak két-élét készít a nagyipar. Pontosabban: az 1-es méretből elenyészően keveset, hiszen az csak keskeny, vékony lábakra való, a 2-esből pedig többit. A 2-es az átlagméret, de a torkos lábakra nem való. Ma a hazánkban gyártott cipők közül csupán 5 százaléknál a 3-as bőségű. Elenyészően kevés. Sőt elkerülően az. Gondoljunk csak gyermekeink lábára, a kis párnás lábfejekre, amelyek oly nehéz beprélni a szűkre szabott lábbelikbe.

Nos, a DEÁSZ — a maga szerény, de csöppet sem elhanyagolható lehetőségeinek megfelelően — a jövő év második felétől valamelyest enyhíteni fogja ezeket a gondokat. Mert a szövetkezetnek van egy gyermekcipőket előállító üze. S mert ott is csak a 2-es méretből cipők készülnek, s mert az OKISZ elnöksége, sőt az Ipari Minisztérium is foglalkozott a cipőkérdéssel. Határozat is született, mely szerint bővíteni kell a választékot a szélesebb fa-

hulladék. A szövetkezet fel is vette több cipőgyárral a kapcsolatot, mert azok hulladék bőryanagaira is igényt tartanak. A terv szerint tehát fillérekkel — ám sok munkával — jövedelmező tevékenységre bukkantak. Sok munkáról beszéltem, mert a pántok fonása nagyon aprólékos, munkaigényes folyamat. Nagyban erre nem is lenne kapacitásuk, mármint ha csak a szövetkezet cipőüzemének dolgozóira lehetne számítani.

De van a DEÁSZ-nak egy csaknem vegetáló művirágüzeme, ahol csökkent munkaképességű emberek foglalkoztatnak. Ez a kilencven ember ma a kereskedelem által igen vékony művirágkoszorúk gyártásával foglalkozik. Jelenlegi kapacitásuknak csupán a felére van igény. Az elnök szerint az ott dolgozóknak megfelelő munka lenne a vékony bőrpántok fonása. Ennek a tervnek a megvalósítása remélhetőleg gyorsabb lesz az elsónél, mert itt nem kell olyan összetett beinvesztálni az induláshoz, csupán szervezési kérdéseket kell megoldani a szövetkezetben belül.

Az OKISZ Labor már készíti a gyártáshoz szükséges számszámokat, s az első modelleket is hamarosan be tudják mutatni a kereskedelemnek. A talpakkal azonban egyelőre gond van. Nem dönt még el, hogy a fonott felsőrészeket milyen talpakra dolgozzák fel. A BORKER-en keresztül igényeltek ugyan olasz formatalpakot, ám ezek behozatala ma még egy kissé körülményes. Ilyen olasz formatalpakra szeretnék feldolgozni az új, immár hamarosan megjelenő termékeket is, a hiánypótló lánykasarukat. Az OKISZ Labor modelljét november végére elkészülnék, s jövőre — talán már januárban — kezdődhet a gyártás.

Ezek tehát a DEÁSZ közeli és távoli tervei. Méret, termékkála, választék-bővítés, hulladékfeldolgozás — egyenlő: a fogyasztó igényeinek jobb kielégítése.

Iván Gitzella

Antifasiszták Angliában

A Magvető Könyvkiadó kiváló sorozata, a *Tények és tanúk* ismét meglepetéssel szolgál nagyszámú olvasótáborának. Elsősorban azoknak, akik a magyar történelem közelmúltjának elmentmondásait kutatják, s keresik a választ a magyarság sorskérdéseire.

Kellner György könyve az angliai magyar emigráció antifasiszta, német és náciellenes csoportosulásaival, ezek tartalmi munkájával foglalkozik. Három csoport — egyesület? szervezet? — útját és létrejöttét mutatja be, majd azokat a törekvéseket, amelyek egységfrontban próbálták szervezni az emigráció három legjelentősebb csoportját.

Erdeklődése középpontjában a *Londoni Magyar Klub megszervezése*, munkája áll. Erthető ez, hiszen ő maga is egyik vezetője volt ennek a csoportosulásnak, amely a londoni emigrációs körök közül a leghaladóbb, hiszen irányítása jórészt a Csehszlovákiából emigrált magyar kommuniszták kezében volt. Politikai nevelő, kulturális, érdekvédelmi munkája egyaránt jelentős volt nemcsak az Angliában élő magyarok számára, hanem a magyarság igaz értékeinek népszerűsítésére szempontjából is.

A másik csoport a *Károlyi Mihály* vezetésével 1941 májusa óta működő *Új Demokratikus Magyarországi Mozgalom*. Programja polgári radikális törekvéseket, szándékát alapvetően Károlyi határozta meg. Kapcsolata, tekintélye volt, de alacsony létszáma miatt szűk rétegre hatott.

Ugyancsak 1941 tavaszán alakult a *Nagy-Britanniai Magyarok Egyesülete* (később *Zsilinszky Antal*, Bajcsy-Zsilinszky unokáé, volt követési titkár, aki Magyarországra hadba lépése után lemondott hivataláról, s emigrált. A szervezet kétségkívül haladó polgári törekvéseket képviselt, noha bizonyos kérdésekben (például trianoni határok dolga) nem csatlakozott az emigráció más csoportjaihoz.

Miért tartom fontosnak Kellner könyvét? Először mert a szemtanúi hitelességével, de történelmi alaposággal, dokumentumokra támaszkodva belülről mutatja be az angliai magyar emigráció életét, helyzetét, politikai törekvéseit a magyar történelem egyik legkritikusabb időszakában. Az információnyújtásban nem elfogult; tárgyilagosságra törekszik.

Másodszor, mert viszonylag árnyalt, differenciált képet alkot a magyar politikai élet egyik legnagyobb XX. századi szemé-

lyiségéről, Károlyi Mihályról. A feltétlen tisztelet és elismerés mellett nem egy kérdést másként ítélt meg, s látja a gróf elfogultságait, bátoratlanságát, olykor indokolatlan hajlíthatatlanságát is.

Harmadszor mert meggyőzően mutatja be azt a magyar politikai „betegséget”, amely a legfontosabb cél megvalósítása helyett apró részkerdekek fölötti vitákkal tereli le a konkrét cselekvés útjairól a politikusokat. Ez a már-már groteszkné tűnő egyezkedési manőversor, személyes és csoportérdekek előtérbe tolésa magyarázza örök késedelmességünket. Tényleg mi lennénk azok, „akik mindig elkésnek”?

Mindenestre tény: az emigrációs szervezetek egyesülési szándékai — a Londoni Magyar Klub sorozatos kezdeményezései ellenére — csak 1944 tavaszán vezettek eredményre, s akkor is csak az LMK és a Károlyi-csoport között. Március 15-én írták alá az egyezményt, amely szerint *Demokratikus Magyar Tanács* alakult Károlyi elnöklésével. Harci programjában szerepel a földalatti mozgalom megteremtése, együttes harc Titókkal, a Horthy-hadsereg felbomlasztása, hadiipar elleni szabotázsakciók, bátor propaganda, hadifogybrigád szervezése stb. (Később a Zsilinszky-csoport is csatlakozott.)

A program azonban meg is maradt annak. Mire az alkudozások, egyezkedések eredményt hoztak volna, a Vörös Hadsereg harcai nyomán idehaza megteremtődött a demokratikus Magyarországi felépítésének lehetősége. Az angliai antifasiszta mozgalom torzó maradt, jelképe szinte anynyi más nemes magyar szándéknak.

Végül fontos a könyv más tanulságai miatt is. A londoni magyar emigráció irányítói ugyanis — még a kommunisták sem! — lényegében nem kaptak jelentős politikai funkciókat hazatértük után sem. Sokan voltak mégis, akik a személyi kultusz, az országnyi méretű bizalmatlanság áldozatai lettek. Tragikus, döbbenetes tabló.

S ez valamit üzen a mai politikai életnek is. Azt, hogy a közös tevékenység, az eredményes összefogás, a társadalmi nemzeti egység megteremtésének egyik kulcskérdése a bizalom. Bizalom mindenki iránt, aki akarja s cselekszi a jót, aki akar és tud segíteni. Ez a bizalom mindig, minden időben kulcskérdése lehet a nemzeti összhangnak. (Kellner György: *Magyar antifasiszták Angliában 1940–1945. Bp., Magvető, 1983.*)

(if)

A magyar nyelvű szovjet lapok novemberi számairól

A *Szovjetunió* című folyóiratnak ez a száma a szokásosnál több érdekes olvasnivalót kínál. Józsa Antal történész Mihályfalvi Pál életútját ismerteti, aki az első világháború idején önként jelentkezett a frontra, majd orosz fogságba esett, s a szovjet hatalom oldalára állt. Kun Béla segítőitárs volt Petrográdban, majd a Tanácsköztársaság előkészítője Magyarországon. A megtorlások elől külföldre menekült, s a fel szabadulás pillanatától az új magyar hatalomért tevékenykedett.

Magyarország vállalja a Szovjetunió után a legtekintélyesebb részt a VEGA-programból, amely a VENUZ és a Halley égitestek orosz nevének kezdőbetűiről kapta a nevét. A ritka égi vendéget várva című cikk áttekinti az üstökösutazás történetének fontosabb állomásait.

A lap novemberi számában olvashatjuk még Andriko Miklós államtitkár nyilatkozatát a magyar–szovjet belkereskedelmi kapcsolatokról, s minden bizonnyal érdeklődésre tarthat számot többek között az atomerőművek üzembiztonságának garanciáiról szóló írás.

A *Lányok*, Asszonyok című folyóirat novemberi száma megemlékezik a második világháború történetében döntő fontosságú dnyepri csata 40. évfordulójáról. Az ütközet egykori résztvevői idézik föl emlékeiket, köztük Georgij Beregovoj úrhajóspilóta, aki a dnyepri csata idején hadnagy volt. V. Minajeva cikke, A testvéri barátság forrásai az Eszt SZSZK és Szolnok megye testvérkapcsolatait, a kapcsolatok történetét és jelenét mutatja be. Az Agárdi Mezőgazdasági Kombinátban megalakult a Lányok, Asszonyok klubja. A klubéletéről szól Orosz Mária cikke. Orosz nyelvlecke, mese, az Űgyeskedj, okoskodj! című gyer-

mekklub, sok színes rövid iratormáció, a mellékletben kézimunka-leírások, ételreceptek és keresztretjvények teszik még szórakoztatóbbá ez-úttal is a *Lányok*, Asszonyok legújabb számát.

A *Szovjet Irodalom* novemberi száma közli Leonyid Brezsnyev Visszaemlékezések című könyvének újabb fejezetét Petó Miklós fordításában. A prózai rovatban Valentyin Arhangelszkij Em-

lektörök Dóráról című művét olvashatjuk, amelyet S. Nyiró József fordított. A kisregény új adatokkal gazdagítja a regényes életű hírszerzőről, Radó Sándorról szóló irodalmat.

A *Lira* rovatban Tyihonov nyolc, magyarul korábban meg nem jelent versét találjuk Veress Miklós, Szilágyi Ákos, Garai Gábor és Hárs György fordításában. Önálló rovatval emlékezik meg a folyóirat a Babits-évfordulóról és Szergej Zaligin hetvenedik születésnapjáról.

Nemrég úgy adódott, hogy vendégeket kísérhettem megynék tájain. Három helyszín, három pillanatkép a hétköznapjainkról. Most közreadom.

①

Pár lépés a határ... Kis, szomorú emberke ácsorog a sorompó előtt. Nagyvárad felől jön, igyekszik haza. Szerényen tudakolja, merre megyünk, mintha lehetne is másfelé menni Artánd és Biharkezeses között. Nem vinnék el Keresztessig? Dehogynem, ha ő is kész lesz a vámvizsgálatnál, mire mi. Amikor a román vámos — szúrós tekintetű fiatalszöly — jön, ha lehet, még kisebbre húzza össze magát. Hamar túl esünk a vámon, nincs nálunk semmi. Emberünk cókmojkjában sincs hiba. Összecsapja bokáját a vámos előtt, majdnem tisztel, s vidáman kivágja a monológját: „A káposzta laza, elmegyek én haza.” Leül a hátsó ülésre, s bemutatkozik: „A nevem Dózsa Károly, Dózsa György unokája vagyok, népért síró bú bocsoros nemes.” Széles jökevében versebe szedve elmondja, mi vár majd rá, ha egy-két év múlva nyugdíjba megy.

Három helyszín, három pillanatkép

Csak úgy kapkodjuk a fejünkét utításaimmal, hogyan termett ide Bihar csücskébe egy versfaragó. Akiről — immár prózában — kiderül, Nagykerébe való, csak átrándult a romániai rokonokhoz, Biharkezesesben is vannak rokonai, előbb meglátogatta őket, aztán megy haza Kerekibe, merthogy: „A káposzta laza...”

②

A pusztá még nem igazán pusztá, de már várja a telet. A kilenclyukú hid mellett minden van, csak nagy tolongás nincs. Ami van, az mintha személyesen a kései látogatóért lenne. A pásztormúzeum a nemrég felállított négy szobor, a Hortobágy pusztája, ahol pusztá ide, pusztá oda, hegyvidéki poszteri is vásárolhat az ember. A csárda most zárva, enni a állami gazdaság központjánál levő étteremben lehet. Mátá bejáratánál sem

„Szép volt az élet, úgy ahogy volt”

Látogatás a kilencvenkilenc éves Balla Gizellánál

A közelmúltban idős napját rendeztek Debrecenben, a Bocskai Általános Iskolában. Az idős embereket a virággal feldisztított teremben egyenként, név szerint is köszöntötték. A legnagyobb taptot *Balla Gizella* nyugalmazott posta-főellenőr kapta. Hogy miért? Mert az idős emberek karéjában ő volt a legidősebb: betöltötte a kilencvenkilencedik életévét!

Eppen a minap hallottam emlegetni azt a bölcs mondást, hogy a kor nem érdem, csupán állapot. Tulajdonképpen egyetérték velem, de azért a magas életkor mégiscsak tiszteletet parancsol, hiszen viselőik már akkor is éltek, dolgoztak, javakat állítottak elő, amely időszakot az újabb nemzedékek már csak a történelemkönyvekből ismerik. Gondoljuk meg, Balla Gizella a századfordulón tizenhat éves volt, jórészt felnőtt ember, s naponta láthatta azokat a debrecenieket, akik nekünk csak nevek, s átélte azokat a világtörténelmi eseményeket, amelyek már csak történelmi tények.

Landler Jenő utcai lakásán kerestem fel egy délután az idős hölgyet rokonai társaságában, ám nem találtuk otthon. A rokonok azonban csakhamar ráleltek — a szomszédban.

Olyan felfordulás van itthon — mentegetőzök —, mert valamelyik nap leszakadt a konyha plafonja.

Ennek fele sem tréfa! A konyhát azóta már rendbehozták, de a kőműveseknek még mindig van dolguk. Gizi néni nagy szerencséje, hogy éppen bement az egyetlen szobába a Naplót olvasni, amikor vagy húsz perc múlva a plafon hatalmas robajjal, kilós törmelékdarabok formájában lezúdul, s félig betemette a konyhát.

Gizi néni jó egészségre örvend, nincs semmiféle szervi baja, nem is volt soha életében. Szellemileg friss, egyáltalán nem nehéz vele kontaktust tartani. Szavait nem nehéz kivárni, sőt inkább gyors beszédű, pillanatok alatt vált, semmiféle elnéző tapintat nem kell ide! Egymás után teszem fel neki kérdéseimet.

— Debreceni tetszik lenni? — Igen, mindig itt éltem, itt dolgoztam. Harmincnyolc évig voltam ellenőr, utóbb vezető főellenőr a postán. Tizenkét éves voltam, amikor édesanyám meghalt, négy fiutestvérem volt, mindegyik fiatalabb nálam. A Dóczy Felsőbb Leányisko-

labán végeztem, együtt jártam Szabó Magda édesanyjával, Jablonczay Lenkével. Elvégeztem a zenedét is, zongorázni tanultam, a zenét imádom ma is. Amikor a Kossuth utcáról kiköltöztettek ide (az új utca megnyitása miatt bontották le a házat, ahol sok évtizeden át laktam), azt fájlaltam legjobban, hogy a zongorámat ebbe a kis lakásba nem hozhattam magammal. Húszéves koromban néztem foglalkozás után, francia nyelv-

Még szerencse, hogy a szomszédaim olyan kedvesek. Nem mondom, az persze örömteli, hogy a vezérigazgatóság emelni fogja a nyugdíjamat, mert most 2900 forint. Meg lehet éppen belőle élni, de nagyon szerényen. Jól fog jönni, amit még kapok.

Kérdezem, mivel tölti a napjait?

— A Naplót mindennap elolvasom. Ezenkívül sokat rádiózom, legjobban a zenét és a politikát kedvelem. Ag-

Balla Gizellát az idősök napján köszöntik az 59-es Vöröskereszt-körzet nevében (Fotó: Berki István)

tanáró szerettem volna lenni, de arról lebeszéltek. Végül a postán kötöttem ki, onnan mentem nyugdíjba 1946-ban. Szép volt az életem, különösen a fiatalságom!

— 1908-ban Pablo Casals Debrecenben járt. Ott tetszett lenni a hangversenyen?

— Nem voltam ott, nem élvezhettem a koncertjét, de hallottam róla. Tudom, hogy járt Debrecenben.

— A családban sok volt a nagy kort megélt ember?

— Édesapám részéről, tehát Balla részről igen. Sokan megélték a nyolcvan, kilencven életévüket. Drága jó édesanyám azonban fiatalon halt meg, mindössze negyvenkét éves volt. A négy öcsém közül kettő fiatalon, kettő hajlott korban ment el.

— Betegeskedett valaha is Gizi néni?

— Sohasem voltam komolyan beteg. Most se lenne semmi bajom, csak elszótam a beszédet, hiányzik a társaság. Voltak itt nemrég a postászakszervezettől, és kérdezték, mi hiányzik. Mondtam: a társaság. Ez a szótlanúság az embert elbutítja. Szóval úgy szép a nagy kor is, családi körben.

meg, amíg befejezzük a csodálkozó kérdést. „De bizony — vág közbe —, ez CB-rádió.” „CB-rádió a termelőszövetkezetben? Tíz éve még senki sem tudta, mi fán terem. Nem luxus ez?” — kérdezzük magunkban, de kimondani már nem is merjük, a vendéggel nem lehet visszaélni. Kísérőnk azonban gondolatolvasó, s folytatja felvilágosításunkat: „Több mint kétszáz ezer forintba került eddig, de úgy számoltunk, hogy egy év alatt csupán üzemanyag-megtakarításból kifizetődik. Eláttuk vele a gépkocsikat s a meregdrága erőgépeket is. Lerövidültek az utak, megszűnt az üresjárat, ment közben elküldhettünk, elhívhattunk bárkit oda, ahova kellett. Eddig ha valami elromlott, bementek a máhelybe, s jelentették, hogy baj van. Aztán ki ment a szerelő, és vagy volt nála a szükséges alkatrész, vagy nem. Ha nem, visszament és kivitte. Többlet-üzemanyag-fogyasztás, arról nem is beszélve, hogy az álló gép tizezrekbe kerül óránként, s a munkája sem lesz elvégezve. Nem luxus ez, hanem takarékoság.”

Göz József

Sárré

Lám, így hamar szalad az idő. Mit volna a levelet Sárolyának, a nagy kinek az aláírásai az ötletadó sorok a lius 8-i — éppen években — írja a gúnkben igen sok művelődés területén mi szinpad nemcsak szerepel sike zést kapott az irolalkozóján, s a mottó el a falusi szíjára is. Száz év sünk szintén jól dűletből fiatalabb mutathat.”

A hónapok műve a leveleiben leírta sárréti községben művelődési ház nja az 1900 lelkes életét is. Az int Győrfi Gyuláné büszke elsősorban maízható meg: ha gazdasági élet je lu közművelődés nyen szép számtalónosan szembe tette tudományos nyelkek és a népválamint a művésze.

— Sárrétudvar Győrfiné —, ismelyes kapcsolat kit hogyan kell kkat tervezek, tu tok és kit mi é munkámon, hogy végeznivalókat a tőj kapott előad sammal.

A 110. SZÜ

Akármerre is érthető, ha min parasztköröshöz métere ez a har gyes kar a sárré A körüként együttes jövőre évfordulóját! F AFESZ, 1974-ben megkapták a Sz tészt.

— Van olyan —, aki negyven Együttmaradású közös éneklés or szerete, a hag sedésen az sem tő személye évr járnak ki Debre megszokna őket más jön helyett

A HÉ

Színes magy ar filmalkotás a Koltai Lajos által fotográfált, Kardos Ferenc által rendezett Mennyei seregek.

Zrínyi Miklós, a költő, a török elleni hatékony védekezés és támadás szorgalmazója, a Habsburg-hatalom magyarországi tervét már pusztá főúr és katoná lényével is keresztelő politikusi vadászatra megy. Amint minden iskolás gyerek tudja: egy sebzett vadkan halálra marja ezet.

A film képz szont olyasmiv e vadászat elej vége közt lefu jóval fontosab nyíró, történel és koráról, m hogy minden is vagy felnőtt hé

A film főbb lóp Viktor, Ev Antal, Zsótér S halmi György László és Derzs szák.

Színes, szink zil film a Flor két férje. A Adamo regény Barreto rendez Flor asszony

Sárrétudvari sikerek

Lám, így hamar megöregszünk, ha ennyire szalad az idő. Mintha csak a minap kaptam volna a levelet Sárrétudvariból Szabó Károlynak, a nagyközségi közös tanács elnökének az aláírásával. S most, hogy elvieszem az ötletadó sorokat, alattuk a keltezés — július 8-i — éppen négy hónapos. „Az utóbbi években — írja az elnökasszony — községünkben igen sok eredmény született a közművelődés területén. A sárrétudvari irodalmi színpad nemcsak községi rendezvényeinken szerepel sikerrel, hanem rangos helyreztetést kapott az irodalmi színpadok megyei találkozóin, s a megyei minősítés alapján jutott el a falusi színjátszók országos találkozó-jára is. Száz évnel is idősebb parasztkörünk szintén jól szerepel, s akarásból, lendületből fiatalabb együtteseknek is példát mutathat.”

A hónapok múltával sem változik azonban a levelben leírtak igazsága. A 3700 lakosú sárréti községben önálló könyvtár és önálló művelődési ház működik, s ez utóbbi irányítja az 1900 lelkes társközség, Szerp kulturális életét is. Az intézmény fiatal igazgatója, Györfi Gyuláné tíz éve népművelő. Amire büszke elsősorban, az egy szóval úgy fogalmazható meg: hatékonyság. Mit takarhat a gazdasági élet jellegzetes szakszava egy falu közművelődésében? Bármilyen rendezvényen szép számmal vannak résztvevők. Különösen szembetűnően gyarapodott a természettudományos ismereteket terjesztő rendezvények és a népművészeti kiállítások száma, valamint a művészeti kiscsoportok tevékenysége.

— Sárrétudvariba való vagyok — mondja Györfi —, ismerem a falubelieket, jó személyes kapcsolat van mindenkivel, tudom, kit hogyan kell megközelíteni. Ha programokat tervezek, tudom, miben mire számíthatok és kit mi érdekel. Az is könnyített a munkámon, hogy egy éve megoszthatom a vezeztetőket a járási művelődési központjaitól kapott előadói állásban levő munkatársammal.

A 110. SZÜLETÉS NAP

Akármerre is kanyargatjuk a beszélgetést, érthető, ha mindenhol a sárrétudvari parasztkörushoz jutunk vissza. Sajátos barometere ez a harmincnégy tagot számláló vegyes kar a sárréti község kulturális életének. A körüsként is, pávakörként is működő együttes jövőre ünnepli fennállásának 110. évfordulóját! Fenntartójuk a Sárrét menti AFESZ. 1974-ben, a 100. születésnapjukon megkapták a Szocialista Kulturáért kitüntetést.

— Van olyan tag is — újságolja Györfi —, aki negyven-ötven éve tagja a körusnak. Együttmaradásuk titka nem más, mint a közös emlékek öröme, a körusmozgalom ügyeskedése, a hagyományápolás. Ezen a lelkesedésen az sem csökkent, hogy a körusvezető személye évről évre változik. Főiskolások járnak ki Debrecenből, s mire az együttes megszokná őket, végeznek — szeptembertől más jön helyettük. A parasztkörus ilyen kö-

rülmények között is bronzkoszorús diplomát szerzett minősítés gyanánt. A hatvanas években a megye kulturális delegációjaként külföldön is jártak.

Kevesbé látványos, de annál fontosabb és értékesebb az a munka, amelyet a körus tagjai a sárréti táj jellegzetes népdalainak összegyűjtésével és megőrzésével végeznek. Emellett, természetesen, bátran nyúlnak több szőlőműveléshez is. Bartók, Kodály, Bárdos és Csenki kompozícióit helyi rendezvényeken, járási, megyei fórumokon szóltatják meg. Legutóbb, október 29-én népzenei találkozó keretében adták közös műsort a püspökladányi Sárréti Népi Együttessel és a szerepi citerazenekarral.

KÉT „KISTESTVÉR”

Évi 420 ezer forint a sárrétudvari művelődési ház (és a szerepi klubkönyvtár) költségvetése. Ötvenezret ebből a helyi Booskai, húszezret a szerepi Zöld Mező Tsz ad, 70 ezer forintot pedig saját bevételből teremt elő Györfi Gyuláné. Mindezt egy nagyteremben és egy kisebb helyiségben. Az előbbi elfogadható, de a belső épületszárny majdhogynem életveszélyes. Ilyen körülmények között hogyan lenne sikernek nevezni az évi 30-40 ezer látogatót, vagy azt, hogy este hatkor százan kíváncsiak Kántor Sándor karcagi fazekas kiállításának megnyitójára...

Tíz-tizenkét szakkör működik a Sárrétnek ebben a szögletében. A honismereti kör tagjai éppen Sárrétudvari történetének a feldolgozásán munkálkodnak. Ha a jelenhez közelnek, aligha hagyhatják majd említés nélkül a régi hagyományokkal büszkélkedő irodalmi színpadot, amely, igaz, csak „kistestvére” lehet a parasztkörusnak. A 15 fős kis csapat sikeres, országosan is elismert működésének titka a jó színpadvezető. Tódor Györgyné tanárnő (kár, hogy elment Szeghalomra tanítani) vezetésével a csoport országosan jó minősítést szerzett. Nagy része volt ebben a tavaly Talán eltűnök hirtelen... címmel bemutatott József Attila-emlékműsoruknak. Az idén Illyés Gyula Tüvétevek című darabját vitték színre a sárrétudvari amatőrök, s eljutottak vele a falusi színjátszók országos fesztiváljára is.

A másik „kistestvér”, a szerepi citerazenekar igen népszerű a környéken. A héttagú együttes 1974 óta működik, vezetője Zsurka Sándor. Népzenei estek, találkozók rendszeres és megtapsolt szereplői ők, akik támogatjuknak, a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaságnak külföldi cserekapcsolatai révén már Csehszlovákiában is megszólaltathatták a sárréti népi dallamokat. És ahogy az irodalmi színpad a helyi irodalmi nevelésben vesz részt, a citerazenekar a zenei műveltséget formálja-terjeszti szívósan.

Jóleső érzés látni, hogy a két „kistestvér” sem szakít a korábban csupán a sárrétudvari parasztkörus nevéhez fűződő hagyományokkal.

J. N. J.

A HÉT FILMJEI

Színes magyar filmalkotás a Koltai Lajos által fotografált, Kardos Ferenc által rendezett Mennyei seregek.

Zrinyi Miklós, a költő, a török elleni batékony védekezés és támadás szorgalmazója, a Habsburg-hatalom magyarországi terveit már pusztán főúr és katona léteivel is keresztelő politikai vadászatra megy. Amint minden iskolás gyerek tudja: egy sebzett vadkan halálára marja ezen a vadászaton.

A film képzelt világa viszont olyasmivel gazdagítja a vadászat elejét és tragikus végét közt lefutó időt, amit jóval fontosabb tudni Zrinyi történelmi szerepéről és koráról, mégsem biztos, hogy minden iskolás gyerek vagy felnőtt helyesen tudja.

A film főbb szerepeit Fülöp Viktor, Eva Ras, Páger Antal, Zsótér Sándor, Cserhámi György, Szacsavay László és Derzi János játszószák.

Színes, szinkronizált brazil film a *Flor asszony és két férje*. A filmet Jorge Adamo regényéből Bruno Barreto rendezte.

Flor asszony, a konyha-

Hózuhatag (bolgár)

művészet jeles tanárja hét évig boldog házasságban él Vadinho úrral, Bahia város közismert szerencsésjátékosával, az utcalányok barátjával, Vadinho korai halála után Flor nélkülözni kénytelen a szerelmet. Flor asszony addig sóvárog elhunyt férje után, amíg az vissza nem tér a másvilágról; s attól kezdve jó ideig két férjével él különös házasságban...

Színes, szinkronizált bolgár film a kétrészes *Hózuhatag*. A filmet Hriszto Piszkov rendezte. Blaga Dimitrova regényéből. A történet fiatal alpinistákról szól, akiknek egy csoportja a kedvezőtlen időjárás ellenére is nekifut a hegy-

nek. A társaság a Pamírt készülő megmászni, ezért gyakorlatilag az alkalmatlan időszakban is. Egy hatalmas hózuhatag azonban maga alá temeti a csoport tagjait...

A Filmmúzeum műsorán szerepel Truman Capote világhírű regényének, a *Hilgérrel* című alkotásnak amerikai filmváltozata. A filmet Richard Brooks rendezte, a főszerepeket Robert Blake és Scott Wilson játszószák.

A Kortárs Filmklub keretén belül vetítik a *Wilkió kisasszonyok* című színes, szinkronizált lengyel filmet.

A filmek vetítési idejét naponta közöljük.

Bessenyei Zsófia mint Szőke lány

„Tevékeny” Pisti: Fésűs Tamás

(Fotó: Kalmár István)

Örkény István: Pisti a vérzivatarban

Ma este bemutató a Kölcsey Művelődési Központban

Örkény István groteszk játékát ma este hét órai kezdettel mutatja be a Csokonai Színház társulata a Kölcsey Ferenc megyei Művelődési Központ színháztermében.

A darabot Pinczés István rendezte, a jelmeztervező Greguss Ildikó, a díszleteket Kasztnér Péter tervei alapján készítették. A főszerepeket Sárközy Zoltán Jászai-díjas, Fésűs Tamás, Korcsmáros Jenő, ifj. Mucsi Sándor, Agárdy Ilona, Sarady Zoltán, Tikos Sári és Bessenyei Zsófia játsszák. Szerepet kapott még a játékban többek között Porcsin László, Seress József, Wittchen Veronika, Bálint Mária, Farkas Erika és Hajdú Péter.

Az előadásra az Újházi-bérletek érvényesek.

Az „alap” Pisti: Sárközy Zoltán (jobbról) „Kimért” Pistivel, ifj. Mucsi Sándorral

„Meleg szeretettel függj a hon nyelvén!...”

Gondolatok az anyanyelvi műveltségről

I. A közelmúltban az egyik értekezlet után az volt a vitatéma, hogy miről is beszél valójában az előadó. Beszámolóját a manapság oly gyakori „fentebb” stílusban mondta el, ami azt jelenti, hogy hangzatos, divatos közszóval, semmitmondó általánosságokkal, magyartalan szerkezetekkel, idegen szavakkal „operált”. És ezzel szándékosan (!) megtévesztette a hallgatóságot: a szózatot, a kicsit logikát, mondatszerkezetet nem tudták kihámozni a tényeket, az adatokat, a valós helyzetet. Pedig az előadó köztisztviselőként álló személy volt, aki több idegen nyelven is beszélt. Ebből az apropóból idézte valaki Illyés Gyula szavait, amelyek egyértelműen lezárhatnak minden vitát: hiába tudja a szónok akár öt nyelven is elmondani a zagyvaságot, attól még az zagyvaság marad.

Ha most azt állítanám, hogy a szónoklás művészet, nem mondanék újat, ha viszont amellet kardoskodnék, hogy minden közéleti emberből, vezetőből ilyen „művészt” kell faragnunk, akkor joggal vádolhatna az olvasó maximalizmussal. Egy biztos: igényesen, közzérhetően és magyarosan kell fogalmazni ahhoz, hogy a közölt gondolat is egyértelmű és egységesen értelmezhető legyen.

II.

Még ma sem tudatosodott mindenki, hogy a mondanivaló nyelvi megformálásában kifejezőre jut a beszélőnek (az írónak) a hallgatóhoz (az olvasóhoz) való viszonya, kapcsolatuk jellege. Együttérzés, egyetértés, szeretet, rokonszenv, tisztelt, fenntartás, tartózkodás, viszolygás, ellenszenv, utálat — csak izelítő abból a gazdag tárházból, amelyből beszélni egy-egy szóval, kifejezően, értelmi nyomatékkal együtt választhat. A szavakat különböző érzelmi töltéssel lehet mondani: alázatosan, kedvesen, bizonytalanul, meglegődvé, határozottan, gorombán, kényszeredetten, tréfásan, ironikusan

stb. A nyelvi megformálásban, a mondanivaló mögött — vagy éppen abban — mindig jelen vagyunk mi magunk is. Az említett előadó például nem tudott kontaktust teremteni; nagy általánosságával és „kódosításával” azt is kifejezte, hogy lenézi hallgatóit, még szóban sem akar hozzájuk „leereszkedni”. Ugyanakkor az is kiderült, hogy a szónok a nagyképűség álarcát nem képes levetni, sőt igazi arcát még hervatag, semmitmondó sóvárágok mögé is elrejt. Ez pedig aligha nevezhető pozitív emberi tulajdonságnak. Idézzük ismét Illyés Gyulát: „Jól beszélni és írni magyarul, igazánból jellemkérés.”

Az anyanyelv a személyiség legbensőbb sajátja, gondolkodásának tükré, közvetítője, sőt megszervezője és fejlesztője is. „Meleg szeretettel függj a hon nyelvén!...” Kölcsey intelmét éppen azok engedik el a fülük mellett, akikhez szól. Ha a vállalatnál mindent bonnyolítanak, kiserelnek, át-ködolnak, leépitenek, ha a szépre, a jóra, a gyönyörűre csak azt mondjuk: „klassz” vagy „maszek”, akkor már megkopott a nyelvérzékünk. Félő, hogy egyesek beszédéből eltűnnek a szép arnyalatok, s az elszegényedett, eldurvult nyelvvel együtt ingerültebb, gorombább lesz a beszélő ember is. Mindezt igénytelenséggel, az anyanyelvi kultúra hiányával, korunk rohanó tempójával lehet ugyan magyarázni, de menteni már nem.

Hirdetik, hogy új komikumforrás jelent meg. Az *obszécén humorról* van szó, amely a közönséges, nyomdalásban nem tűrő szavak nem helyén való, váratlan kimondásában, leírásában nyilvánul meg. Az ilyen „humor” hívei azonban azt már nem akarják észrevenni, hogy ez a komikumkeresés nagyon olcsó fogás, ráadásul durvaságot és gorombaságot szül. Vajon a kötőszóként használt káromkodások komikusak és szellemesek? Nem. Az emberek döntő többségében felháborodást, undort keltenek. Akik pedig egy mondatot sem tudnak kimondani trágárság nélkül, azok számára a durva szavak már „kiégték”, sem jelen-

tést, sem érzelmet nem hozhatnak, így a komikustól egy szakadék választja el őket. Viszont az ilyen „humor” is minősít: lerántja a leplet a nyelv használójának műveletlenségéről, pimaszságáról és gorombaságáról.

III.

Azt szokták mondani, hogy a nép élte a nyelvet. Nem mindegy azonban, hogyan élte. A tévé és a rádió anyanyelvi nyelvvel műsorai, a napilapok és a szakfolyóiratok cikkei végtelen türellemmel igyekeznek tisztára mosni a beszennyezett mondatokat. Mégis ismét halljuk ugyanazokat a pongyola kifejezéseket, főleg idegen szavakat, torzonborz nyelvi formulákat. Mivel maga a nyelv sohasem hibás azért, mert rosszul beszélünk, nem is a nyelvtani szabályokon kell(ene) változtatni, hanem magán az emberen, a beszélőn, akitől elidegenedett, akiben lélektelenül vált gondolatának kifejező eszközé. Az ilyen ember úgy véli, hogy nincs szükség beszéde pallérozására, mert az zizegő ezreket nem szaporít, és ezért az OTP sem ad hosszú lejáratú hitelt. A durva, kétértelmű, zavaros gondolatoknak és mondatoknak sincs azonban hitelük! Az irodalmi nyelv terjesztésében jelentős szerepet vállal a rádió, a televízió, a sajtó és a könyvkiadás. A szépirok műveinek olvasása közben, az „átlagos” művelődési igény kialakulásával már sokan eljutottak addig, hogy a „süksükölést” (majd meglátjuk helyett: majd meglássuk) amolyan műveletlenségi mutatóknak tekintésük, és ők maguk igyekezzenek elkerülni a hasonló nyelvi buktatókat. Erre az alapra pedig lehet és kell építeni.

A nyelvvel mindig optimista. Ha újból találkozik ugyanazzal a tipushibával, amelyet kollégái már többször is tollhegyre tűztek arra gondol, hogy az „elkövető” még nem olvasta a rá vonatkozó nyelvvel művelődési cikket. De egyszer majd kezébe kerül, és akkor okul is belőle.

Dr. Salga Attila

DATE számítógépes tervezés sikere Szlovákiában

A Szlovák Agrárgazdasági Kutatóintézet osztályvezetője és két munkatársa október 31.—november 3. között a DATE Agrárokonomiai és Szervezési Intézet számítástechnikai laboratóriumában kidolgozott és a magyarországi mezőgazdasági vállalatoknál sikeresen alkalmazott CADMAS automatizált tervezési rendszert tanulmányozta. Tárgyalásokat folytattak a rendszer szlovákiai adaptálásának lehetőségeiről és feltételeiről.

November 2-án a tárgyaláson részt vettek: a kelet-szlovákiai terebesi járás mezőgazdasági igazgatója, a géppalomban igazgatója, valamint a leleszi tsz elnöke. A leleszi termelőszövetkezet kísérletképpen ez évben már a DATE tervezési rendszer alkalmazásával gazdálkodott. A termelőszövetkezet évek óta veszteségesen gazdálkodott (így például 1980-ban 7 millió, 1981-ben 10 millió, 1982-ben 4 millió köz-

rona volt a veszteségük, a jelentős állami támogatás és dotáció mellett). Ez évben a rendkívül aszályos időjárás ellenére várhatóan nyereségesek lesznek. Mint a tsz elnöke elmondta, a legfontosabb növényekből a szárazság ellenére az 1982. évinél magasabb termésátlagot értek el. Így 1983-ban 1982-höz képest az átlagtermés búzából 2,42 tonnáról 3,47 tonnára, tavaszi árpból 2,67 tonnáról 3,20 tonnára, napraforgóból 0,6 tonnáról 1,0 tonnára, takarmányrepből 35 tonnáról 106 tonnára emelkedett, illetve a kukorica is várhatóan 2,72 tonnáról 4,5 tonnára emelkedik. Az átlaghozamok emelkedése mellett a termelési szerkezet is kedvező irányban változott.

A járási igazgató és a tsz elnöke kéri a jövő évi terv elkészítését is, s a kutatóintézetrel együtt javaslatot kívánnak tenni a CADMAS szlovákiai adaptálására és széles körben történő alkalmazására.

421 szocialista brigád munkaértekezletei

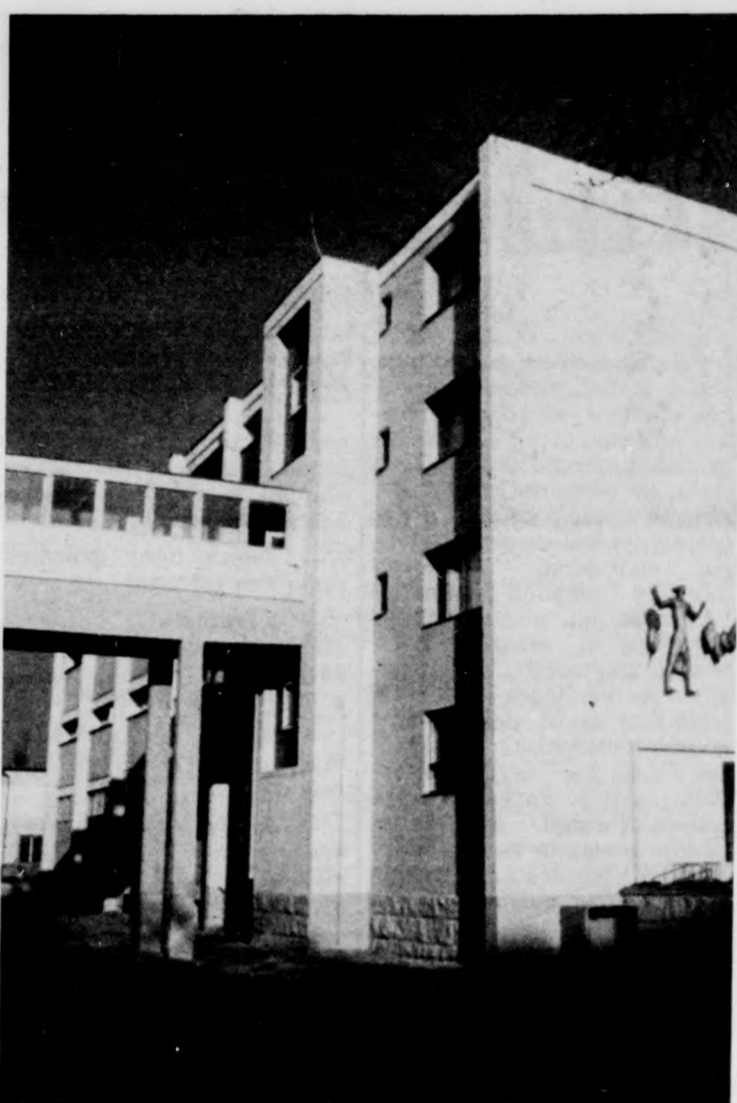
A megye 18 fogyasztási és értékesítő szövetkezetében jelenleg 421 szocialista brigád 3995 tagja versenyez az 1983. évi forgalmi, ipari, szolgáltatási, termelési, szociális, takarékosági és egyéb feladatok teljesítéséért. Az ifjúsági brigádok száma 36. E kollektívákban 330-an tömörülnek.

A többet s jobban válláló közösségek közül eddig 308 brigád tagjai érdemelték ki a megítélt szocialista brigád címet. A mozgalom bronz, ezüst és arany fokozatát összesen 201 munkaközösség kapta meg, köztük 13 ifjúsági kollektíva. A szövetkezet kiváló brigádjai címmel a Hajdú-Biharban tevékenykedő AFÉSZ-eknél 11 versenyző közösség tagjai dicsekedhetnek. Az idén a derecskei AFÉSZ letárvérségi Március 21. Szocialista Brigád tagjai a Belkereskedelmi Minisztérium által adományozott az ágazat kiváló brigádjai kitüntetését is kiérdemelték. A letárvérségi értekezleten végzett feladatokat, példamutató munkájuk napjainkban is a vendégek és az itt étkezők elismerését váltja ki.

A mozgalom többeszes gárdája november 15-én, 16-án és 17-én munkaértekezleteken, kerekasztal-megbeszéléseken mérlegeli az idén végzett munkát, s tekinti át a legfontosabb teendőket. Tapasztalatcseréje, a szocialista brigádvezetők VI. ország-

gos értekezlete legérdekesebb mozzanatainak felidézése is sor kerül. Ez utóbbi téma előadója, a megyei AFÉSZ-ek küldötte, Kovács László, a hajdúhadházi AFÉSZ áruházának szocialista brigádvezetője.

Az értékelő megbeszéléseket három helyen, a hajdúhadházi, a berettyóújfalui és az egykei AFÉSZ-ek tanácskozó termeiben tartják. Egy-egy helyen a szervezést végző, s kezdeményező MESZÖV szövetkezet politikai titkárságának dolgozóit 50-60-an társaitkal képviselő küldött megjelenésére számítanak.

A Debreceni Dohánygyárban befejezéshez közeledik a szociális épület külső és belső tatarozása és felújítása. A közel 8 millió forintba kerülő munkálatok során kifestették, és szinte újjávarázsolták az épületben levő férfi- és női iltozóit, ebédlőt és orvosi rendelőt. Megoldották a fűtő szigetelését is, valamint páraelszívót is kapnak a zuhanyozók. A dolgozók folyamatosan veszik birtokukba a létesítményeket, és ezután higiénikusabban, tisztább körülmények között készülhetnek fel a munkára és a pihenésre

Szerden délelőtt leest az első hó Debrecenben. Bár úgy tűnik — szerden délután —, hogy mire ez a havas kép megjelenik, a hónap már nyoma sem marad. (Fotó: Iklódy)

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: TURI GÁBOR — TELEFON 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS:

Lassanként országsszerte felzakadozik a felhőzet, eleinte — főként keleten — szórva-nyos hőszállingózás, majd felhőátvonulás, egy-egy futó hózápor várható. A kezdetben nyugati, majd északi, északnyugati szél átmenetileg megélénkül, néha kissé megerősödik. A legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 5 fok körül várható.

1983. NOVEMBER 17., CSÜTÖRTÖK
HORTENZIA NAPJA

A Nap két 6.51 — nyugszik 16.07 órakor
(Debreceni adatok: 6.40 és 15.56)

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százhuszonöt évvel ezelőtt, 1853-ban halt meg — 87 éves korában — Robert Owen angol utópista szocialista, a tudományos szocializmus egyik előfutára.

Gyártulajdonos volt. Gyára Angliában mintázemnek számított. A nagy utópista szocialisták közül ő került legközelebb a munkásszocializmushoz. Az általa elképzelt szocialista társadalom két pilléren nyugodott: a nevelésen és a megfelelő társadalmi környezeten létrehozásán. Olyan állami iskolahálózat megvalósítását követelte, amelynek látogatása minden gyerek számára kötelező. New Lanarkban intézetet létesített, amelyben a termelőmunkának a tanulással való egyesítését alkalmazták. Ebben a kísérletében Marx „a jövő kor-szak nevelésének csirját” látta. A társadalmi környezet megváltoztatásához Owen a munkások életkörülményeinek alapvető megjavítását tartotta szükségesnek. Ebből kivilágulva később kommunista köröknek létrehozásával is kísérletezett.

Az ő korlátja idealizmusban rejlett. Például mindvégig károsnak minősítette a munkások forradalmi megmozdulását, mivel úgy vélte, hogy az új, ésszerű társadalom, a szocializmus megvalósítása — az uralkodó osztályoknak is érdeke...

GYEREKEKNEK. A Spóra együttes mutatja be műsorát ma, csütörtökön 10 órakor a hajdúdorogi művelődési házban.

KÉPCSARNOK. A vállalat bemutatótermeiben ma, csütörtökön Kecskeméten Szabó Béla, Győrben Lakatos József, Szolnokon Deák Ilona, Budapestben Kadasi Éva és Pájer Emilia munkáiból nyílik kiállítás.

HONISMERET. Nyilvános szakköri foglalkozást tartott szerdán a Déri Múzeumban a Debreceni KLTE Gyakorló Általános Iskola I. Rákóczi Ferenc honismereti-művelődési szakköre. A találkón hajdúszoboszlói, hajdúszovátai és debreceni szakkörök vettek részt.

BERLETSZÜNETH. A nagy érdeklődésre való tekintettel a Csokonai Színház november 22-én és 24-én berletészünetben műsorra tűzi a Csopárd madárka című zenés komédiát. Az előadások este 7 órakor kezdődnek a Hungária Kamaraszínházban. Jegyek a színház szervezőirodájában (Kossuth utca 2.) kaphatók.

ELŐADÁS. A környezet- és természetvédelmi fórum keretében ma, csütörtökön 18.30 órakor a Kossuth Egyetemen dr. Balogh János tart előadást Emberség a környezeti katasztrófa szelén? címmel.

KIÁLLÍTÁS. Az Alföldi Nyomdában működő nyomdász-tipográfus szakkörök munkáiból nyílik kiállítás ma 15 órakor a vállalat kultúrtermében.

ZENE. A bolgár népzenei rendeznek ma 15.30-kor bemutatót a debreceni Bánai Júlia Általános Iskolában.

TV-LOTTÓ-TAJÉKOZTATÓ. A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint az őszi Tv-lottón 5 találatos szelvény nem volt. 4 találatos szelvény 78 db, nyereseményük egyenként 82 176 forint. 3 találatos szelvény 6959 db, nyereseményük egyenként 486 forint. A 2 találatos szelvények száma 184 742 db, ezek egyenként 22 forintot fizetnek.

A közölt adatok nem véglegesek.

TALÁLKOZÓ. A püspök-ladányi baráti kör mai, csütörtöki foglalkozásán 17 órakor a művelődési központban a nagyközségi településfejlesztésről esik szó és amatőr filmeket is bemutatnak.

IRODALOM. A regény műfajáról és fő típusairól tart előadást Boda Istvánné tanár ma 16.30-kor a hajdúdorogi művelődési házban.

MŰVELŐDÉSI HETEK kezdődtek a hajdúudvási Micsurin Termelőszövetkezetben. A programban ismeretterjesztő előadások, kiállítások és szórakoztató rendezvények szerepelnek.

COUNTRYTÁNC-HÁZ-bemutató lesz a debreceni népzenei és countryklub következő összejövetelén november 17-én, csütörtökön 19 órai kezdettel az Ybl Miklós Műszaki Főiskola klubjában. Közreműködik a Folk '81 együttes.

BESZÉLGETÉS AZ ÖRÖKLŐDÉSÉRŐL. Dr. Czeizel Endréné találkoznak az érdeklődők pénteken 17 órakor a balmazújvárosi művelődési központban.

KÖZLEMÉNYEK

Felsőfokú felvételeire előkészítő tanfolyamot indít a Kölcsey Művelődési Központ felnőttnevelési szűkített felvételi felvételi május, tanár-gyáknak 40 órában. Jelentkezni lehet az intézmény információs irodájában vagy a médiatárban beszerezhető jelentkezési lapon: magyar, történelem, matematika, fizika, földrajz és biológia tárgyakból. A tandíj 650 Ft két tantárgyra. (x)

A Hajdúböszörmény, Győrösi-kerületi 428 lakosú lakótelep C, B épület közzétételének kábelit, valamint a C épület előárviteli kábelit 1983. november 17-én feszültség alá helyezzük, ezért a vezetékek érintése tilos és életveszélyes! (x)

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIÓ

MOZI

Csillaghullás (szovjet). Apolló hn. 2.
Flór asszony és két férje (brazil). Apolló n. 10. n. 12.
Meteor n. 8. Vig 6. n. 9.
Hőzuhatag (bolgár, I-II.). Vig n. 12.
Mennyei seregek (magyar). Apolló 4. 6. Meteor 3. n. 6. Vig n. 10. 2. hn. 4.
Wilkió kisasszonyok (lenyeg). Művész 5. f. 8.
Egy mára név (magyar, 18). Horváth Árpád 6.
Elsőségi szerelem (magyar). Klinika 5.
Gábor diák (magyar). Delta f. 6.
Hárman a slamasztikában (amerikai). Híradó f. 10.
Nem élhetek muzsikász nélkül (magyar). Híradó f. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6.
Rákóczi hadnagya (magyar). Meteor mese 3. n. 6.
Voi egyszer egy vadnyugat (olasz, I-II.). Vig kamera f. 5.
Zártkörű előadás: Híradó hn. 8.

SZÍNHÁZ

Csokonai Színház
Ma 19 órakor Tévedések vigjátéka — Westpremi-béret.
Művelődési Központ
Ma 19 órakor Pisti a vérzivatarban — Újházi-béret.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST, 1.: 8.02 Műsorismertetés. 8.05 Tévétorna. 8.10 Iskolatévé. 9.25 A krumpilóid. 11.00 Utiképek Guatemalából és a Holland Antillákról. 11.40 Az ősz gárda. Szovjet dokumentumfilm. 12.00 Iskolatévé. 12.30 Képzés. 15.00-16.25 Iskolatévé. 16.32 Műsorismertetés. 16.35 Hírek. 16.40 Csak gyerekeknek! 17.00 Kétmillió. 17.35 Kikapcsoló. 17.45

Képzés. 17.50 Tévétorna. 18.20 Pedagógusok fóruma. 18.55 Reklám. 19.10 Tévétorna. 19.15 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Az utolsó kísértés. Angol tévéfilm. 20.55 Panoráma. 21.55 Moulin Rouge. Egy este a budapesti Moulin Rouge-ban. 22.30 Tv-híradó. 3.

BUDAPEST, 2.: 18.22 Műsorismertetés. 18.25 Nasa obrázokva — A mi képernyőnk. 18.40 Sorstársak. 19.00 Unser Bildschirm — A mi képernyőnk. 19.20 Kikapcsoló. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Szemle. Tudományos figyelt. 20.50 Tv-híradó. 2. 21.10 Színház filmuszágon. Luther. Amerikai film. 22.55 Képzés.

POZSONY, 1.: 8.45-9.00 Világhíradó (ism.). 9.25 Látogatás Üzbegisztánban. 10.55 Szórakoztató vetélkedő. 11.35 Svéd természetfilm-sorozat. 16.05 Dokumentumfilm az atlétkok-ról. 16.50 Orosz nyelvtanfolyam. 17.20 Természetfilm. 18.00 Laboratórium. 18.30-19.10 A Tv-híradó sajtókonferenciája. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Irodalmi összeállítás. 21.40 A pragai Nemzeti Színház. Dokumentumsorozat, befejező rész. 22.10 Világhíradó. 22.25 Találkozás szovjet művészekkel.

POZSONY, 2. 16.25 Híradó. 16.40 Filmrendező a tudományról. 17.10 Honvédelmi műsor. 17.35 Férfi nagy betűvel. Román film. 19.05 Irodalmi revü. 19.30 Orosz nyelvtanfolyam. 20.00 Portréfilm. 20.30 A mozgás melódiai. Hangverseny. 21.30 Híradó. 22.00 Férfi délről. Angol tévésorozat. 22.25 Labdarugó-összeállítás.

BUKAREST, 15.05 Pedagógusok fóruma. 15.20 Karino. Faltalok stúdiója. 19.00 Tv-híradó. 19.20 Gazdasági figyelt. 19.30 A valóság képe. 20.10 Az Atlantisz embere. Folytatás film. 12. rész. 21.00 Diskó. 21.30 Tv-híradó.

UNGVAR, 17.00 Rajzfilm. 17.20 Hangverseny. 17.45 Az Ifjú. Tv-film. 3. 19.00 Tv-híradó. 19.35 Jermolova Marja. 20.40 A világ eseményei. 21.00 Kárpát-túli hírek. 21.15 Minden leszünk... Tv-film. 2.

RÁDIÓ

KOSSUTH, 4.25-7.59 Jó reggelt! 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Mai kulturális programok. 8.27 Népdalcsokor. 9.00 Jandó Jenő zongorázik. 9.20 Irodalmi évfordulónaptár. 9.44 Szólj, szőlj, sipim! 10.00 Hírek. Időjárás. 10.05 Diakféltára. 10.35 Operatársulat. 11.24 Tud magva rendben vásárolni! 11.39 Egy című emlékirat. 12.00 Déli krónika. 12.30 Ki nyerra? 12.40 Reklám. 12.45 Film-tükörkép. 13.00 Moszkvai beszélgetés az 88 éves Mark Rejtővel. 14.01 A megkoronázott forradalom. 15.00 Hírek. Időjárás. 15.05 Béres Ferenc nő-táktát énekel. 15.28 Szászország klub. 15.58 Hallgatóink figyelmébe! 16.00 A Budapesti fúvósos felvételeiből. 16.39 Somlyó György: Részletek egy megírhatatlan verses regényből. 16.49 Csernák Antal-Farkas Gyula feld.: Kérszergő, palotás és triss. 17.00 Hírek. Időjárás. 17.05 Olvas-tam valahol... 17.30 Délutáni rádiószínház. 18.15 Hol volt, hol nem volt... 18.25 Mai könyvajánlatunk. 18.28 Hallgatóink figyelmébe! 18.30 Esti magazin. 19.15 Nótáest. 20.08 Miért írta meg? 20.28 Mozart: Don Giovanni. Kétfelvonásos opera. 22.00 Hírek. Időjárás. Sport. 22.20-22.30 Tíz perc külpolitika. 22.40 Hírek. Időjárás. 0.10 Szőrenyi Levente áncdalából. 0.25 Himnusz. 0.30 Vízjelző szolgálat.

3. MŰSOR: 8.55 Műsorismertetés. 8.57 A kiállítások programjából. 9.00 Töltse egy órát kedvenceivel! 9.00 Zenei műsora. 11.00-11.05 Hírek. Időjárás. 12.00 Január és Július. Részletek Humperdinck operájából. 12.43 Kamarazene részvételre. 13.00 Hírek. Időjárás. 13.05 Műsorismertetés. 13.07 Fialatoknak! 13.57 Népdalok kórusok előadásában és népi hangszereken. 14.28 Magyar előadóművészek felvételeiből. 16.00 Zenei lexikon. 16.21 Szeretted az operát? 16.51 Pillanatkép. 16.56 Pophullám. 17.55 Kapcsoljuk a Magyar Rádió márványtermét. 18.00 Zenei műsora. 19.05 Iskolatévé. 19.35 Kiliátó. 20.20 Zenei műsora. 21.00 Blues-felvételek. 21.43 Barokk szonáta. 22.38 Napjaink zenéje. 23.30-23.33 Hírek. Időjárás.

NYIREGyhÁZA: 17.00 Hírek. Időjárás. 17.05 A Blondie együttes felvételeiből. 17.20 Hangrafordó. (A tartalomról: Bánszki István könyvszemlé-áncdalából. 0.25 Himnusz. 0.30 Vízjelző szolgálat.)

PETŐFI, 4.25-7.59 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Faragó „Judy” István gitározik. 8.20 Tíz perc külpolitika (ism.). 8.30

Hírek. Utközben. 8.35 Napközben. 10.00 Zeneidélután. 12.30 Hírek. Utközben. 12.35 A népművészet mestereinek felvételeiből. 13.00 Kapcsoljuk a miskolci körzeti stúdiót. 13.20 Enkőli Ifjúság. 13.35 Francaix: Rovargyűtemény. 13.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00 Foglalkozás: Antal Imre. 14.30 Hírek. Utközben. 14.35 Színe-java. 16.00 Mai magyar irodalom középiskolásoknak. 16.30 Hírek. Utközben. 16.35 Idősebbek hullámhosszán. 17.30 Tanakodó. 18.30 Hírek. Utközben. 18.35 Hét végi panoráma. 19.32 Reklám. 19.55 Slágerlista. 20.30 Hírek. Utközben. 20.35 A játszó ember. 21.35 Oktatásunk potvizsgái. 21.55 A svacsalai fiúk. 22.35 Népdalkörök pódiuma. 23.00 Hírek. Időjárás. Sport. 23.20 A tegnap slágereiből. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Idegen nyelvi vízjelző szolgálat.

10.00 Zeneidélután. 12.30 Hírek. Utközben. 12.35 A népművészet mestereinek felvételeiből. 13.00 Kapcsoljuk a miskolci körzeti stúdiót. 13.20 Enkőli Ifjúság. 13.35 Francaix: Rovargyűtemény. 13.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00 Foglalkozás: Antal Imre. 14.30 Hírek. Utközben. 14.35 Színe-java. 16.00 Mai magyar irodalom középiskolásoknak. 16.30 Hírek. Utközben. 16.35 Idősebbek hullámhosszán. 17.30 Tanakodó. 18.30 Hírek. Utközben. 18.35 Hét végi panoráma. 19.32 Reklám. 19.55 Slágerlista. 20.30 Hírek. Utközben. 20.35 A játszó ember. 21.35 Oktatásunk potvizsgái. 21.55 A svacsalai fiúk. 22.35 Népdalkörök pódiuma. 23.00 Hírek. Időjárás. Sport. 23.20 A tegnap slágereiből. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Idegen nyelvi vízjelző szolgálat.

3. MŰSOR: 8.55 Műsorismertetés. 8.57 A kiállítások programjából. 9.00 Töltse egy órát kedvenceivel! 9.00 Zenei műsora. 11.00-11.05 Hírek. Időjárás. 12.00 Január és Július. Részletek Humperdinck operájából. 12.43 Kamarazene részvételre. 13.00 Hírek. Időjárás. 13.05 Műsorismertetés. 13.07 Fialatoknak! 13.57 Népdalok kórusok előadásában és népi hangszereken. 14.28 Magyar előadóművészek felvételeiből. 16.00 Zenei lexikon. 16.21 Szeretted az operát? 16.51 Pillanatkép. 16.56 Pophullám. 17.55 Kapcsoljuk a Magyar Rádió márványtermét. 18.00 Zenei műsora. 19.05 Iskolatévé. 19.35 Kiliátó. 20.20 Zenei műsora. 21.00 Blues-felvételek. 21.43 Barokk szonáta. 22.38 Napjaink zenéje. 23.30-23.33 Hírek. Időjárás.

NYIREGyhÁZA: 17.00 Hírek. Időjárás. 17.05 A Blondie együttes felvételeiből. 17.20 Hangrafordó. (A tartalomról: Bánszki István könyvszemlé-áncdalából. 0.25 Himnusz. 0.30 Vízjelző szolgálat.)

PETŐFI, 4.25-7.59 A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. 8.00 Hírek. Időjárás. 8.05 Faragó „Judy” István gitározik. 8.20 Tíz perc külpolitika (ism.). 8.30

Hírek. Utközben. 8.35 Napközben. 10.00 Zeneidélután. 12.30 Hírek. Utközben. 12.35 A népművészet mestereinek felvételeiből. 13.00 Kapcsoljuk a miskolci körzeti stúdiót. 13.20 Enkőli Ifjúság. 13.35 Francaix: Rovargyűtemény. 13.45 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00 Foglalkozás: Antal Imre. 14.30 Hírek. Utközben. 14.35 Színe-java. 16.00 Mai magyar irodalom középiskolásoknak. 16.30 Hírek. Utközben. 16.35 Idősebbek hullámhosszán. 17.30 Tanakodó. 18.30 Hírek. Utközben. 18.35 Hét végi panoráma. 19.32 Reklám. 19.55 Slágerlista. 20.30 Hírek. Utközben. 20.35 A játszó ember. 21.35 Oktatásunk potvizsgái. 21.55 A svacsalai fiúk. 22.35 Népdalkörök pódiuma. 23.00 Hírek. Időjárás. Sport. 23.20 A tegnap slágereiből. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10 Idegen nyelvi vízjelző szolgálat.

Elutazott Fred Sinowatz osztrák

Lázár György, a rák kancellártól (MTI-fotó, Soc)

Magyarországi látogatását befejeztén elutazott Fred Sinowatz, szövetségi kancellár utazott felesége, Sinowatz. A magyar és a német közötti udvaron a vendégül látott Lázár György, a Miniszterelnök és felesége József miniszter, Várkonyi Pál miniszter és több más életi személyisége.

A Magyar Könyvtársági Társaság ülése Debrecenben

Debrecenben a Magyar Könyvtársági Társaság ülése. A tanács titkár, Lázár György ülést vezeti. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése.

A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése.

Elkán Károly elnöksége. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése. A tanács ülése a Debreceni Könyvtársági Társaság ülése.